Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 236 (8976). 1986 йил 16 декабрь ● сешанба ● Баҳоси 3 тийин.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА — ИККИ ЙИЛЛИК ПЛАН!

МЕҲНАТ ШАРТНОМАСИ АСОСИДА

◆ «Узбекшахтострой» Ангрен трестининг учта зарбдор колективи аҳиллик билан ҳамкорликда ишлаш мақсадида меҳнат шартномаси туздилар. Булар — А. Зборивецнинг комплекс қурилиш бригадаси, Б. Васнилин бошлиқ механизаторлар бригадаси ва 7-автобаза шофёрлари эди. Уларнинг ҳаммаси Оқтошсой дарёсида селхона қуришмоқда. Бу ердаги ишларнинг қийинчилиги шундаки, агар хатто бироз ёққан ёмғир ҳам қурилиш жараёнини тўхтатиб қўяди. Шу боис одамлар табиат инжиқликларига қарши баҳамжиҳатлик билан ҳаракат қиладилар. Ягона конвейер ҳаво очиқ келган ҳар бир соатдан самарали фойдаланишга ва муҳим гидротехника объектини пландаги муддатида тугаллашга ёрдам беради.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ ЭРИТМА

◆ В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводи мартен цехининг илғорлари нормадаги саккиз — тўққиз соат ўрнига етти соат ичида юқори сифатли пўлат эритишни ўрганиб олдилар. Юрий Коломийцев, Владимир Жўраев, Павел Примак, Мамажон Ёдгоров ва бошқа пўлат эритувчилар бу ерда тез қуйиш усталари бўлиб қолишди. Улар ҳозиргача пландан ташқари юзлаб тонна металл эритдилар. (ЎзТАГ).

ҚАЙТА ҚУРИШ ВА ҒОЯВИЙ-СИЁСИЙ ТАРБИЯ

МАМЛАКАТИМИЗДА қайта қуриш кенг қулоч ёзмоқда. Экономикада, социал муносабатларда, маънавий ҳаётимизда ижобий ўзгаришлар содир бўлмоқда. Бу ўзгаришлар кишиларнинг ақл-заковати ва виждон мезонлари орқали ўтмоқда ва у ўз навбатида социалистик турмушимиз маданиятини оширишни, ижтимоий тафаккурни ривожлантиришни, ғоявий-сиёсий, ахлоқий-тарбиявий ишлар савиясини юқори поғоналарга кўтаришни талаб этмоқда.

Партиямиз оммавий-сиёсий, ғоявий-тарбиявий ишлар кўламини белгилар экан, илмий дунёқарашни шакллантиришга, коммунистик ахлоқни қарор топтиришга, ватанпарварлик ва интернационализм, меҳнат, ҳуқуқий, атеистик тарбия, ёт идеология ва ахлоқ кўринишларига аёвсиз қарши кураш, фан, маданият, адабиёт ва санъатни тобора тараққий эттириш сингари масалаларга алоҳида этибор бермоқда. Тошкент область партия комитетининг бугун очиладиган навбатдаги пленумида мазкур масалалар яна бир карра муҳокама қилинади.

Халқимиз ҳаётида рўй бераётган муҳим ўзгаришлар ҳозирнинг ўзидаёқ, яхши натижалар бераётганлигини кўриб турибмиз. Халқ хўжалиги ривожини тезлаштириш, ишлаб чиқаришни бошқариш, хўжалик юритишни такомиллаштириш, маҳсулот сифатини давлат стандарти даражасига етказиш, таннархни арзонлаштириш соҳасида силжишлар сезилиб қолди. Идеология ишлари планли, аниқ мақсадни кўзлаб, кенг фронт бўйлаб, комплекс равишда ташкилий ва хўжалик масалалари билан боғлиқ ҳолда олиб борилмоқда. Шошма-шошарлик, дабдабабозлик, кабинетдан туриб раҳбарлик қилиш, самарасиз мажлисбозликлар каби номатлуб иш услублари барҳам топмоқда.

Лекин салмоқли ютуқлар, натижалар ҳақида гапириш учун ҳали вақт эрта. Зотан, идеология ишларини қайта қуришда эндигина биринчи қадамлар қўйилмоқда. Ҳали бу соҳада жуда катта нуқсонлар бор. Ўн бир ойлик топшириқларни бажармаганлар орасида 50 га яқин саноат корхонасининг борлиги фикримизнинг далилидир. Ўзбекистон металлургия заводи, Олмалиқ маиший химия заводи, Тошкентдаги каноп ва 1-пойабзал фабрикалари, Янгийўл ёғ-мой комбинати сингари корхоналарда сусткашлик рўй бермоқда. Ангрен шаҳри корхоналарида, пойтахтимизнинг Фрунзе, Ҳамза районларида эса маҳсулот сифати ҳамон ёмон. Ҳатто «Узбекхлопкомаш» заводи, «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси каби мақталган корхоналарда ҳам сифат масаласи қаттиқ оқсамоқда.

Бу ва бошқа мисоллар партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари ҳамда хўжалик органлари, барча идеология муассасалари ўзларининг сиёсий-тарбиявий иш услублари ва методларини ҳали тубдан қайта қура олмаётганликларини кўрсатиб турипти. Шу сабабдан эндиликда ғоявий-ахлоқий тарбияга, меҳнат тарбиясини яхшилашга нисбатан мутлақо янгича йўл тутмоқ, унинг ташкилотчилик ва хўжалик ишлари билан узвий бирлигига эришмоқ, партиямиз қўйган улуғвор вазифаларни амалга оширишга қодир бўлган кадрларни тарбиялаб, вояга етказмоқ зарурати туғилмоқда.

Бунинг учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети III пленумида таъкидланганидек, энг аввало, партия маорифи, оммавий-сиёсий ва иқтисодий таълим системаси ишини яхшилаш, айниқса, муҳимдир. Чунки ўқишнинг бу тури коммунистларда, меҳнаткашларда марксча-ленинча дунёқарашни шакллантиришга, сиёсий маданиятни, меҳнат ва социал активликни оширишга яқиндан ёрдам беради.

Лекин бу соҳадаги ишларимиз ҳозирги янги талаблар даражасидан анча орқада. Чирчиқ шаҳри, Коммунистик ва Тошкент районлари бошланғич партия ташкилотлари базасида партиявий ўқиш системасини қайта қуриш юзасидан ўтказилган тажрибани барча шаҳар ва районларда кенг оммалаштириш ҳанузгача бошлангани йўқ. Кўпгина жойларда партия маорифи ва иқтисодий ўқув шахобчаларида машғулотлар юзаки, паст савияда ўтказилмоқда. Чунки партия ташкилотлари пропагандист кадрлар тайёрлаш, уларнинг малакасини оширишга етарли эътибор бермаётирлар. Партия ташкилоти секретарини фақат битта нарса қизиқтиради: «Машғулотга ҳамма ёппасига келдими, йўқми?». Машғулотлар мазмунли бўляптими, тингловчилар уларга қизиқяптими, кўзланган мақсадларга эришиляптими? Бундай саволлар эътибордан четда қолмоқда. Бекобод, Бўка, Калинин, Оққўрғон районларидаги кўпгина хўжаликларда ана шундай ўзини оқламайдиган усул анча йиллардан буён давом этиб келмоқда.

«Назарий ишни олиб бормасдан туриб, ғоявий раҳбар бўлиш мумкин эмас», — деган эди В. И. Ленин. Лекция пропагандаси, оғзаки ва кўргазмали агитация тубдан қайта қуришни ва активлаштиришни талаб қилмоқда. Агитация, оммавий ишлар формаларини қайта кўриб чиқиш пайти келди... Қўнғироқ қилинади, одамлар маданият саройи ёхуд клубга йиғиладилар. «Юқоридан» келган лектор минбарга чиқади. У қоғозга тикилиб, ёзиб келган нарсаларини бир оҳангда ўқиб беради, одамлар зерикиб, ҳафсаласи пир бўлади. Яна бир тадбир ўтказилди, деб қайд қилиб қўйилади... Мана бир мисол. Орджоникидзе районида «Билим» жамиятининг 33 та бошланғич ташкилоти бор. 100 га яқин ташкилотчи, 331 нафар лектор пропаганда ва агитация ишларини олиб бормоқда. Лекин улар ичида ўз ишининг ҳақиқий усталари, лекцияларни янгича услубда ўтказаётганлари бармоқ билан санарлидир.

Идеология ишларини юқори савияга кўтаришда ахборот воситаларининг роли беқиёсдир. Газета журналлар саҳифаларида, телевидение кўрсатувларида ҳаётнинг яққол ўзи, ютуқлари ва зиддиятлари билан мунтазам акс эттирилиши керак. Ечимини кутаётган проблемалар жиддий равишда қўйилиши, социал ва идеология соҳаларидаги камчилик ва нуқсонлар конкрет, номма-ном танқид қилиниши лозим. Айрим район ва кўп нусхали газеталар ўз ишларини қайта қуришга киришганлари йўқ. Бу эътироз «Тошкент ҳақиқати»га ҳам бевосита тегишлидир. Калинин районидаги «Ленинчи», Бекобод районидаги «Коммунист», Оққўрғон районидаги «Мўл ҳосил учун», Бўка районида чиқадиган «Пахтакорлар овози» газеталарига партиявий раҳбарликнинг савияси жуда паст. Газеталаримиз саҳифаларида босилаётган материалларда дабдабабозлик ҳали кўп. Улар мазмунан сийқа ва ҳаётдан ажралиб қолмоқда, ўткир, жиддий масалалар четлаб ўтилмоқда. Танқидий чиқишларнинг самарадорлиги учун принципиал кураш олиб борилмаяпти.

Тарбиявий ишлар комплексида маданий-маърифий ва спорт соғломлаштириш ишига катта роль ажратилган. Бироқ юзлаб клублар, маданият уйлари ва саройлари, кутубхоналар, музейлар мослаштирилмаган ва ҳатто авария ҳолатидаги биноларда жойлаштирилганлиги ҳақида кўп гапирилди. Лекин масалани ҳал этишнинг аниқ ҳаракати сезилмаяпти. Клублар кўпинча ишламайди, комсомол-ёшлар спорт майдонларига жуда кам келади. Ваҳоланки, областимиздаги маданият муассасаларида 1211 киши хизмат қилмоқда. Область кутубхоналари системасида эса 1411 киши ишламоқда. Лекин уларнинг қийин шароитлардаги меҳнатлари кўзланган самараларни бермаётир.

Иқтисодий ва социал проблемаларни ҳал этиш, идеология ишларини кучайтиришда меҳнаткашларни атеистик руҳда тарбиялаш муаммоси энг қийин ва жанговар соҳалардан биридир. Чунки одамлар онги ва хулқ-атворидаги қолоқлик, зарарли сарқитлар, диний маросимлар жуда секинлик билан бартараф этилмоқда. Ҳамон диний хурофотларнинг етказаётган зарарини менсимаслик, муросасозлик, атеистик тарбияни қуруқ чақириқ, сафсатабозликдан иборат шиорлар билан ниқоблаш, диний уйдирмаларга бефарқлик, ҳатто диндорларга ошкора йўл очиб бериш ҳоллари кўп учрамоқда. Айрим коммунистларнинг, комсомол аъзоларининг икки юзламачилик ва тилёғламалик қилиб, диний расм-русмларга риоя этаётганликлари кишини ғазаблантиради. Область бўйича қатор рухсат этилмаган мачитларнинг аниқланганлиги, юзлаб дайди ва сохта муллаларнинг фош этилганлиги жиддий ва ташвишли сигналдир. Бўка районида юқори синф ўқувчилари кўпчилигининг диний расм-русумларга риоя этишига, Коммунистик районига қарашли Саксонота мачитида эса 200 га яқин комсомол-ёшнинг диний никоҳдан ўтганлигига, Ўрта Чирчиқ районидан Н. Омонов, Б. Шерматов, Й. Мусаев каби коммунист бригада бошлиқларининг ҳайитнамозида қатнашганликларини иккиюзламачиликдан бошқа нима билан изоҳлаш мумкин. Бу бориб турган мунофиқлик, ғоявий эътиқодсизликдир.

Идеология ишларини олиб боришда инсон омили, хотин-қизлар, ҳуқуқ пропагандасини кучайтиришга алоҳида эътибор берайлик. Одамлар онгидаги мешчанларча индивидуализм ва худбинлик, истеъмолчилик кайфиятлари, ғаразгўйлик, манфаатпарастликка қарши чинакам кураш коммунистик эътиқод, маънавий баркамоллик, сиёсий етуклик, изчиллик ва қатъиятни талаб этади.

Олдимизда турган масъулиятли ва ғоят долзарб вазифа шундан иборатки, идеология ишларининг самарадорлигини янада ошириш учун унинг услуб ва воситаларини дадиллик билан такомиллаштиришимиз, ғоявий ва тарбиявий ишларда қуруқ қоғозбозлик ва сафсатабозликка бутунлай чек қўйишимиз зарур. Бунинг учун эса кенг омма билан жуда яқинлашиш, новаторларча иш юритиш, ҳар бир тадбирни амалга оширишда халқ раъйига, унинг хоҳиш-иродасига сезгирлик билан қулоқ солиш керак. Барча коммунист, комсомоллар, маҳаллий Совет ходимлари, жамоат ташкилотлари куч-ғайратини бирлаштириб, ягона аниқ мақсадга сафарбар этишимиз лозим.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Чернобиль атом электростанциясида катта илмий, техникавий ҳамда бошқа чора-тадбирларни амалга ошириш натижасида авария оқибатларини тугатиш борасидаги ишларнинг алоҳида муҳим босқичи тугалланди. Давлат комиссияси шикастланган энергоблок ҳимоя иншоотлари комплексини ишлатиш учун қабул қилди. Вайрон бўлган реактор атроф-муҳитни радиактив модда билан булғаш манбаи бўлмай қолди. Хавфсизликни таъминлашга оид барча зарур чора-тадбирлар кўрилгандан кейин электр станциянинг биринчи ва иккинчи энергоблоклари ишга туширилди.

Ишчилар, инженерлар ва техникларнинг, олимлар ва мутахассисларнинг, Совет Армияси жангчиларининг фидокорона, қаҳрамонона меҳнати туфайли мазкур босқичдаги ишларни ниҳоясига етказиш, Чернобиль АЭСидаги авария оқибатларини тугатишга оид кенг миқёсли вазифаларни қисқа муддатларда бажариш мумкин бўлди. Партия ва совет органларининг, СССР министрликлари ва идораларининг ташкилотчилик ҳамда сиёсий фаолияти мана шунга қаратилган эди.

Вайрон бўлган энергоблокни консервациялаш соҳасида Ватан ва жаҳон практикасида асло учрамаган ғоят мураккаб ишлар қийин шароитларда амалга оширилди. Совет олимлари ва мутахассислари лойиҳалаштирган бу ноёб иншоот зарур ускуналар, диагностика аппаратлари ва контрол воситалари билан жиҳозланган. Унинг қурилишида замонавий техникадан фойдаланилди, салкам 300 минг куб метр бетон ётқизилди, 6 минг тоннадан кўпроқ металл конструкциялар монтаж қилинди. Электр станция бинолари ва иншоотларини, 1- ва 2-энергоблокларнинг машина-ускуналарини белгиланган нормаларга мос келадиган даражаларгача дезактивациялаш тадбирлари амалга оширилди.

Аҳолининг хавфсизлигини таъминлаш, унинг соғлиғини сақлаш борасида катта ишлар бажарилди. Замонавий методлардан фойдаланиб, одамлар кенг кўламда медицина текширувидан ўтказилди. 237 киши нур касаллиги диагнози билан госпиталларга ётқизилди. Уларни даволаш учун барча энг янги воситалар қўлланилди. Афсуски, илгари хабар қилинганидек, 28 кишининг ҳаётини сақлаб қолишга муваффақ бўлинмади. Ҳозирги вақтда касалликка дучор бўлган кишиларнинг анча қисми меҳнат фаолиятига киришди.

Хатарли районлардан аҳолини эвакуация қилиш пухта ташкил этилди. Жами 116 мингга яқин киши бошқа жойларга кўчирилди. Уларнинг меҳнат ва турмуш шароитлари таъминланди. Ҳовли типидаги салкам 12 мингта шинам уй-жой бинолари, 200 тадан кўпроқ социал-маиший объект барпо этилди, янги йўллар қурилди ва инженерлик шахобчалари ётқизилди. Меҳнатга қобилиятли амалда барча кишилар янги яшаш жойларида тегишли иш олдилар.

Чернобиль АЭСини ишлатувчи ходимлар ва авария оқибатларини тугатишда банд бўлган қурувчиларнинг яшаши ҳамда ишлаши учун нормал шароитларни яратиб бериш мақсадида Киев областида Зеленый мис вахта посёлкаси фойдаланишга топширилди. Уларнинг оилалари учун Киев ва Чернигов шаҳарларида 8 мингта квартира ажратилди. Энергетиклар учун янги шаҳар қурилиши авж олдирилмоқда.

Давлат азият чеккан аҳолига катта моддий ёрдам берди. Етказилган зарар учун компенсация тўланмоқда. Шу мақсадларга сарфланган жами маблағ салкам 800 миллион сўмни ташкил этади. Бундан ташқари уй-жойлар ҳамда социал ва маданий-маиший объектлар қурилишига катта сарф-харажатлар қилинди. Совет кишилари коллективчилик ва юксак гражданлик ҳис-туйғуларини намоён этиб, Чернобиль АЭСидаги авария оқибатларини бартараф этиш учун ёрдам фондига 520 миллион сўмга яқин пул ўтказдилар.

Радиактив моддалар билан булғанган районларда дезактивация ишлари кенг миқёсларда ўтказилди. 500 та аҳоли пункти, қарийб 60 мингта уй-жой бинолари ҳамда бошқа бинолар ва иншоотлар тозаланди. Сув ресурсларини радиактив моддалардан ҳимоя қилиш борасида талайгина ишлар ҳажми бажарилди. Припять, Брагинка ва Днепр дарёларининг этакларида ўнлаб километр тўсувчи ва ҳимоя қилувчи дамбалар барпо этилди. Натижада Днепр ҳавзасидаги сувнинг сифати санитария нормаларига мос келмоқда.

Ҳамма жойда қишлоқ хўжалик экинзорларига махсус ишлов бериш авж олдириб юборилди, мазкур регионнинг тупроқ-иқлим хусусиятларини ҳисобга олиб қишлоқ хўжалик ишларини яна бошлаб юбориш учун шарт-шароитларни яратиш борасидаги тадбирлар амалга оширилмоқда.

Чернобиль АЭСидаги авария оқибатларини тугатиш юзасидан қилинган ишларнинг ҳаммаси 30 километрли зонада ва унга ёндош территорияда радиация ҳолатини тубдан яхшилашга олиб келди.

Ишлаб турган барча атом электр станцияларининг хавфсизлигини таъминлаш, машина-ускуналардан фойдаланиш, ишлаб чиқариш ва технология интизоми даражасини, хизмат кўрсатувчи ходимлар малакасини ошириш соҳасида зарур чора-тадбирлар кўрилмоқда. Тегишли назорат органлари томонидан талабчанлик кучайтирилди, СССР атом энергетикаси министрлиги ташкил этилди. Министрликларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш учун СССР фан ва техника Давлат Комитети ҳузурида атом энергетикаси масалалари билан шуғулланувчи идоралараро илмий-техника кенгаши тузилди.

Кейинги вақтларда бизнинг халқаро атом энергияси агентлиги билан ҳамкорлигимиз анча кенгайди ва мустаҳкамланди. Чернобиль АЭСидаги авариянинг сабаблари ва унинг оқибатларини тугатиш юзасидан кўрилаётган чоралар тўғрисидаги барча зарур ахборот шу агентликка бериб борилди. МАГАТЭ бош конференциясининг мамлакатимиз таклифига биноан чақирилган махсус сессиясида атом энергетикасини бехатар ривожлантириш халқаро режимини вужудга келтириш соҳасида СССРнинг ташаббусларини рўёбга чиқариш борасида муҳим қадамлар қўйилди. Мазкур ташаббуслар кенг кўламда қўллаб-қувватланди, катта аҳамиятга молик ҳужжатлар — ядро аварияси рўй берган тақдирда оператив равишда хабардор қилиш ва ёрдам бериш тўғрисидаги конвенциялар қабул қилинди. СССР Олий Совети Президиуми шу йил ноябрь ойида мазкур конвенцияларни ратификация қилди.

Чернобиль АЭСидаги авария муносабати билан чет эл ташкилотлари, расмий ва хусусий шахсларнинг жуда кўплаб ҳамдардлик билдириб мадад кўрсатганликлари Совет Иттифоқида миннатдорчилик туйғуси билан қабул қилинди. Авариянинг оғир оқибатлари ядровий хавф-хатарнинг олдини олиш учун, ер юзида ядро қуролини батамом тугатиш учун барча давлатларнинг ғоят катта масъулиятини яна бир марта эслатади.

Чернобилдаги аварияни бартараф этиш ва унинг оқибатларини тугатиш чоғида ишчилар, инженерлар, олимлар, мутахассислар, СССР Қуролли Кучларининг жангчилари кўрсатган гражданлик ва меҳнат жасоратини халқимиз ҳамиша чуқур миннатдорчилик билан эсда сақлайди. Партия ва давлат уларнинг мана шу қийин ва масъулиятли ишга қўшган ҳиссасини муносиб баҳоламоқдалар. Алоҳида ўрнак кўрсатган ходимлар ва ҳарбий хизматчиларнинг катта бир группаси СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

Мураккаб иш босқичи ниҳоясига етди. Маълумки, авария сабаблари, уни текшириш натижаларига оид хулосалар, атом электр станцияларининг хавфсизлигини, тўла ишончли бўлишини таъминлаш юзасидан кўрилаётган чоралар тўғрисида совет кишилари хабардор қилинди. Ана шу чоралар изчиллик билан рўёбга чиқарилмоқда. Ҳали кўп нарсани амалга ошириш лозим бўлади. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети мана шу ғоят муҳим ишнинг барча қатнашчилари зиммасига Чернобиль АЭСидаги авария оқибатларини тугатиш юзасидан белгиланган программани тўла-тўкис бажариш мажбуриятини юкладилар.

ТАШАББУС КЎРСАТИБ, ИЖОДИЙ ИШЛАЙЛИК, ҚАЙТА ҚУРИШДА ФАОЛ ИШТИРОК ЭТАЙЛИК

журналистлар ташкилотларида ҳисобот-сайлов конференциялари

Қайта қуриш жараёнига фаол таъсир ўтказиш, меҳнаткашларни коммунизм идеалларига садоқат руҳида тарбиялаш, танқид ва ўз-ўзини танқидни бутун чоралар билан ривожлантириш, барча янги, илғор нарсаларни тарғиб этиш — журналист ижодининг асосий йўналишларидир. Бу фикр Ўзбекистон Журналистлар союзи Тошкент ташкилотининг ҳисобот-сайлов конференциясида таъкидлаб ўтилди. Конференция делегатлари сўнгги икки йил мобайнидаги ўз фаолиятлари натижаларини ҳамда КПСС XXVII съезди қарорлари асосида ўз вазифаларини муҳокама қилдилар.

Тошкент ташкилоти правлениесининг раиси, «Правда Востока» газетасининг редактори Г. Г. Неклесса докладида ва делегатларнинг нутқларида ҳаётимизни революцион тарзда ўзгартириш учун курашда журналистнинг аниқ пухта партиявий позициясига кўп нарса боғлиқ эканлиги таъкидлаб ўтилди. Таҳлил қанчалик мукаммал, гражданлик эҳтироси нақадар кучли бўлса, муаммолар нечоғли ўткирлик билан ўртага қўйилса, камчиликлар ва нуқсонлар қанчалик конкрет танқид қилинса, журналист қанчалик оператив ишласа ва тасодифий нарсалар кетидан қувмаса, унинг фаолияти шу қадар самарали бўлади. Республика ва область матбуотида телекўрсатувлар ва радиоэшиттиришларда сўнгги вақтларда салбий ҳодисалар илдизини дадиллик билан очиб ташлайдиган, идеология иши, иқтисодий ва социал тараққиётнинг актуал муаммоларини кўтариб чиққан ўткир публицистик материаллар пайдо бўлди. Шу билан бир қаторда, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг III пленумида ҳаққоний кўрсатиб ўтилганидек, оммавий ахборот воситаларини қайта қуриш жараёни ҳанузгача жуда суст бормоқда, дейишди делегатлар.

Конференцияда матбуотнинг ҳар бир ходими зарур маънавий фазилатларга эга бўлмоғи, унинг сиймосида юксак ғоявийлик ва интизом, ташаббус ва ишга ижодий муносабат мужассам бўлмоғи учун Тошкент ташкилоти, республика Журналистлар союзининг бошланғич ташкилотлари қатъий ҳаракат қилишлари керак.

Конференцияда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин нутқ сўзлади.

Конференцияда область партия комитетининг секретари Ш. З. Камолхўжаев, Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг раиси, Ўзбекистон ССР полиграфия, нашриёт ва китоб савдоси ишлари Давлат комитетининг раиси С. Ш. Қурбонов қатнашдилар.

* * *

Бўлиб ўтган ташкилий пленумда «Тошкент ҳақиқати» газетаси редактори Н. Насимов Ўзбекистон Журналистлар союзи Тошкент ташкилоти правлениеси раиси қилиб сайланди. Конференцияда шунингдек Ўзбекистон Журналистлари съездига делегатлар сайланди.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Халқ депутатлари область Советининг ўнинчи сессияси 1986 йил 17 декабрда область партия комитетининг мажлислар залида (Ўзбекистон проспекти, 9) соат 10 да очилади.

Область Советининг партия группаси мажлиси шу ернинг ўзида соат 9 да бўлади.

Депутатлар соат 8 дан бошлаб шу ерда рўйхатга олинадилар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

Нажибнинг Ўзбекистонда бўлиши

КПСС Марказий Комитети ва СССР Олий Совети Президиумининг таклифига биноан расмий дўстлик визити билан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Нажиб 13 декабрь куни Тошкентга келди.

Мамлакат бўйлаб сафарда Нажибга ҳамроҳлик қилаётган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари П. Н. Демичев, СССРнинг АДРдаги элчиси П. П. Можаев, АДРнинг СССРдаги элчиси Х. Мангал у билан бирга келдилар.

Тошкент аэропортида Нажибни ва унга ҳамроҳлик қилаётган кишиларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев, Ўзбекистон ССР Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси В. А. Головин, Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони Н. И. Попов, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари Т. А. Алимов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Аэропортда олий мартабали меҳмон шарафига АДР, СССР ва Ўзбекистон ССРнинг Давлат байроқлари кўтарилди.

Аэропортдан мотоциклчиларнинг фахрий эскорти ҳамроҳлигидаги машиналар кортежи ўтиб борган Тошкент кўчалари ва майдонларида АДР, СССР ва Ўзбекистон ССРнинг Давлат байроқлари, табрик транспарантлари осиб қўйилганди.

Шу куни АХДП Марказий Комитети Бош секретари Нажибнинг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида учрашуви бўлди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев меҳмонларни Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС XXVII съездининг тарихий қарорларини қандай амалга ошираётганликлари, республиканинг иқтисодий ва социал ривожлантириш истиқболлари билан таништирди. Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев билан АХДП Марказий Комитети Бош секретари Нажиб ўртасида Москвада ўтказилган музокаралар, СССР билан АДР ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатларини янада ривожлантиришга, КПСС билан АХДП, Совет Иттифоқи билан Афғонистон Демократик Республикаси ўртасидаги ҳар томонлама алоқаларни бутун чоралар билан такомиллаштиришга хизмат қилиши уқтириб ўтилди.

Афғонистон раҳбари делегация самимий кутиб олинганлиги учун миннатдорчилик изҳор қилди, КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев билан самимий ҳамжиҳатлик, дўстлик ва қардошлик руҳида ўтган музокараларнинг натижаларига юксак баҳо берди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари П. Н. Демичев, СССРнинг АДРдаги элчиси П. П. Можаев, шунингдек Р. Ҳ. Абдуллаева, Т. А. Алимов, В. П. Анишчев, В. А. Антонов, А. С. Икромов, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. Н. Лобко, Р. Н. Нишонов, Н. И. Попов иштирок этдилар.

Суҳбатда АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, АДР Министрлар Советининг Раиси С. А. Кештманд, АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, АДР Революцион Кенгаши Президиуми Раисининг ўринбосари Н. А. Нур, АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, АХДП Марказий Комитетининг секретари С. М. Зерай, АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, АДР мудофаа министри М. Рафи,

(Давоми 3-бетда).

УЙЛАР СИБИРГА ЮБОРИЛАДИ

☸ ҚЎЙЛИҚ кўприк темир-бетон конструкциялари тажриба заводи янги хил маҳсулот ишлаб чиқаришга киришди. Шимолга мосланган уй-жойлар қуришга аталган дастлабки детал комплектлари Ғарбий Сибирга юборилди. Тюмень областида автомобиль йўлларини қураётган ўзбекистонлик ишчилар шу деталлардан ўз посёлкаларини қуриб оладилар.

Қўйлиқ заводи Сибирдаги янги нефть конларига бориладиган йўлларни қураётган «Узтюменьдорстрой» тресты билан кўпдан бери ҳамкорлик қилиб келади. Бу ердан Сибирь ерларида ётқизиш учун 250 километр автомобиль йўлига етадиган қоплама плиталар юборилди.

Эндиликда завод янги маҳсулот — 18 квартирали икки қаватли уй тайёрлашни ўзлаштирди. Лойиҳа Тюмень шимолининг иқлимий хусусиятларини назарда тутиб ишлаб чиқилган: пойдевори қозиқларда туради, ташқи плиталар қалинлаштирилган, подъездларнинг иссиқ сақлайдиган тамбури бор.

— Ҳозир ташқи девор блоклари юборилди, — дейди завод директори Н. Шчербакова. — Келаси рейс билан том плиталари, ички деворлар юборилади. 30 январгача дастлабки иккита уй комплектларини батамом жўнатиб бўламиз.

Келаси йили сибирликлар учун шу типда саккизта уй тайёрлаш мўлжалланади. Уларнинг саҳни 7 минг квадрат метрдан ошади.

(ЎзТАГ)

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ III ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

ҚАЙТА ҚУРИШ ВА ҒОЯВИЙ-СИЁСИЙ ТАРБИЯ

«КПСС МЕҲНАТКАШЛАРНИ ЮКСАК ҒОЯВИЙЛИК ВА КОММУНИЗМГА САДОҚАТ, СОВЕТ ВАТАНПАРВАРЛИГИ ВА ПРОЛЕТАР, СОЦИАЛИСТИК ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ РУҲИДА, МЕҲНАТГА ВА ИЖТИМОИЙ БОЙЛИККА ОНГЛИ МУНОСАБАТДА БЎЛИШ РУҲИДА ТАРБИЯЛАШНИ, УЛАРНИ МАЪНАВИЙ МАДАНИЯТ ДУРДОНАЛАРИДАН ЯНАДА ТУЛАРОҚ БАҲРАМАНД ҚИЛИШНИ, СОЦИАЛИСТИК ТУРМУШ ТАРЗИГА ЗИД БЎЛГАН ХУЛҚ-АТВОРНИ БАТАМОМ ТУГАТИШНИ ИДЕОЛОГИЯ ИШИНИНГ АСОСИЙ МАСАЛАСИ ДЕБ ҲИСОБЛАЙДИ.»

(КПСС Программасидан.)

Ягона сиёсий кунларда тушган таклифлар амалда

ЎРГАНИЛДИ, УМУМЛАШТИРИЛДИ, ҲАЛ ҚИЛИНДИ

Ягона сиёсий кунларда Фрунзе райони меҳнаткашлари билан бўлаётган жонли мулоқотлар давомида тингловчилардан хўжалик, социал ҳаётни яхшилашга, идеологик ва сиёсий-тарбиявий ишларни такомиллаштиришга ёрдам берувчи кўпгина таклифлар тушаяпти. Партия комитетлари уларни чуқур ўрганиб, умумлаштириб амалга ошириш чораларини кўрмоқдалар.

— «Билим» жамияти район ташкилотининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, меҳнаткашлар ўртасида олиб борилаётган лекция пропагандасини кучайтириш бўйича қандай чоралар кўриляпти!

Илгари бўлиб ўтган ягона сиёсий кунларнинг бирида Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти ўқитувчилари сиёсий докладчига шундай савол билан мурожаат этишган эди. Савол ўринли бўлганлиги учун ҳам район партия комитети «Билим» жамияти фаолиятини атрофлича ўрганиб чиқишга қарор қилди. Ташкилот жойлашган бино ҳам, унинг моддий-техника базаси ҳам эндиликда талабларга жавоб бермай қолганлиги текширув давомида маълум бўлди. Бу масала район партия комитети бюро мажлисида кўриб чиқилиб ташкилот учун янги бино ажратишга қарор қилинди.

«Билим» жамияти район ташкилоти яқинда Волгоград кўчасидаги Шон-шуҳрат мемориали ёнида қад кўтарган биноларнинг бирига кўчиб ўтди. Бинода лекция пропагандасини ташкил этиш бўйича методик кабинет, лекция тингловчилар учун махсус зал бор. Кино қурилмалар, магнитофонлар ва бошқа техника жиҳозлари ишга солинган. Ўқилаётган лекциялар мазмунига мос келадиган киноленталар танлаб олинган.

Район партия комитети турли мавзуларда лекция ўқувчи лекторларни аттестациядан ўтказиб бўлди. Илгари «Билим» жамиятининг 3 мингдан ортиқ аъзоси бор эди. Аттестация давомида уларнинг кўпчилиги янги талабларга жавоб беролмай қолганликлари маълум бўлди. Аттестациядан 249 нафар лектор ўтди. Бу тадбир бундан буён лекциялар мазмунини оширишга катта ёрдам беради.

— Кино хизматини яхшилаш, физкультура ва спорт ишларини ривожлантириш учун қандай қўшимча чоралар кўриш мумкин!

Бу савол республика Рассомлар союзида бўлиб ўтган ягона сиёсий кунда берилди. Кино хизматини яхшилаш мақсадида тўқимачилар маднният саройида қўшимча кино зали очилди. Маданият саройи тўла ремонтдан чиқарилиб, унинг фойесида ҳаваскор рассомлар асарларидан кўргазмалар ташкил этилаяпти.

Жойларда физкультура ва спорт ишларини жонлантириш мақсадида қўшимча майдонлар қурилди. Ивановолик тўқувчилар, Бошлиқ турар жой массивларида қурилган спорт майдонларида график бўйича мусобақалар ўтказилмоқда. Умуман Фрунзе райони бўйича кейинги пайтларда меҳнат коллективлари ёрдамида 10 та спорт майдони қуриб битказилди. Бу тадбир ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашни янада кучайтиришга ёрдам беряпти.

— Корхонамиз катта йўлдан анча ичкарироқда жойлашган. Автобуслар маршрутини корхонамиз томон узайтириш имкони йўқми!

1-темир-бетон буюмлари ва 1-ёғочсозлик заводлари ишчиларидан тушган савол ўрганиш учун шаҳар пассажирлар ташиш автомобиль трестига юборилди. Транспортчилар ишчилардан тушган таклиф бўйича 97-автобус маршрутини 1-темир-бетон буюмлари заводигача узайтириш имконини топдилар. Бундан Б. Хмельницкий, А. Қаҳҳор кўчаларида қурилган кўп қаватли биноларда истиқомат қилувчи аҳоли ҳам мамнун бўлди. Транспортчилар шу зонада меҳнат қилувчи ва яшовчи аҳолига яна бир қулайлик яратдилар. Маршрутли такси қатнови йўлга қўйилди.

— Болалик ва оналикни муҳофаза қилиш бўйича ишларни янада яхшилаш учун нималар қилиняпти!

17-поликлиника шифокорларидан тушган шу савол бўйича болалик ва оналикни муҳофаза этишга эътибор яна ҳам кучайди. Ш. Руставели кўчасида яна битта аёллар консультацияси очилди. В. И. Ленин проспектида болалар учун эртаклар шаҳарчаси қурилди. Ҳозир юз ўринли кўп профилли болалар шифохонаси қурилишни бошлаш учун лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланмоқда. Бу шифохона 1988 йилнинг охирларида ишга туширилади.

А. Е. ЛЕБЕДИНСКИЙ мана тўрт йилдирки Бўстонлиқ районидаги Чотқол геология-разведка экспедициясидаги иқтисодий таълим мактабини бошқариб келмоқда. Ҳозир моҳир пропагандист бошқараётган ўқувда 20 киши машғулотларда актив иштирок этмоқда.

Суратда: А. Е. Лебединский.

В. ПОРТНОВ фотоси.

ЯНГИЙЎЛ районидаги Назарали Ниёзов номли колхоз сут-товар фермасининг бош зоотехниги, партком аъзоси Эсонбой Мамиров навбатдаги сиёсий машғулотни олиб бормоқда.

А. ЗУФАРОВ фотоси.

ФАН БИДЪАТНИ ФОШ ЭТАДИ

«ОЙНАТОШ» СИРИ

Бўстонлиқда бўлганлар унда табиат даҳоси вужудга келтирган манфтункор манзараларни завқ билан кузатишар экан, наққош табиатнинг яратувчанлигига таҳсинлар ўқишади. Угом, Писком, Чотқол дарёлари водийлари ва уларнинг кўплаб ирмоқлари бўйлаб кезар экансиз, табиат «қўли» билан бунёдга келган улкан чўққиларни, турли шаклларни эслатувчи тошларни, ғорларни ва шулар каби кўпгина ғаройиб табиат туҳфаларининг гувоҳи бўласиз.

Айниқса, Писком водийсидаги «Ойнатош» эътиборга моликдир. Чунки, водийнинг қайси қишлоғига борманг, бу тош ҳақидаги турли ривоятларни гапиришади, ҳатто уни муқаддас деб билишади. Ривоятлардан бирида айтилишича, қадим замонда бир гўзал қиз бўлган экан, унинг қирқта канизаги бор экан... Уларни душман қувиб келаётганда гўзал қиз ойнасини ерга ташлаб, ўзи канизаклари билан ер қаърига кириб кетган эмиш... Ерга ташланган ойна эса тошга айланиб қолган эмиш. «Ойнатош»нинг ўртасидаги ёриқ эса ерга ташланган ойнанинг синган қисми деб тушутиришади.

Албатта, бу бир афсона.

Агар Сиз Қорабулоқдан беш километрлар чамаси шимолий-шарқда Писком дарёсининг чап соҳилида қад кўтариб турган «Ойнатош» чўққисига бир назар ташласангиз, ҳақиқатан ҳам у ўзининг сип-силлиқлиги билан диққатингизни тортади. Чўққидаги «Ойнатош»ни ва ундаги ёриқни водийнинг Нанай, Полвонак, Мулало Майдонтол, Қирдаптур, Испай каби қишлоқларидан туриб ҳам кузатиш мумкин. Лекин, ундаги бу силлиқлик ва ёриқ ғайри табиий куч билан, яъни ерга ташланган ойна туфайли пайдо бўлган эмас, балки ўзининг геологик тарихига эга. Унинг бундай шаклда бўлишига асосий сабаб ер ости тектоник кучлари таъсирида тоғ бурмаланиши туфайли оҳактошларнинг ётиш ҳолати ўзгаришидан ва синишидан ҳамда ёғин сувлари, шамол ва қуёш ҳарорати каби ер усти табиат кучлари таъсирида уларнинг нураши ва эриши туфайли ҳосил бўлган. «Ойнатош» чўққисининг машҳур бўлишига асосий сабаб, унинг яхлитлиги, силлиқлиги ва тектоник ёриғи билан шу атрофдаги қоялардан ажралиб туришидир.

Бундай «Ойнатош»ларни Пискомнинг ўнг ирмоғи — Талдиқсойда, Угом дарёси водийсининг юқори қисмида, Пўлатхоннинг Оқбулоққа туташган қисмида ҳам кўриш мумкин. Улар қават-қават бўлиб баланд қояларни эгаллаб ётади.

Бундай «Ойнатош»ларни республикамиз жанубидаги Бойсун тоғларида «Кетмон чопди» деб ҳам аташади. Чунки, у худди кетмон билан чопиб олинганга, гўё бир Рустаму-достон афсонавий кетмони билан бу жойни чопгану, кейин шундайлигича чала ташлаб кетганга ўхшайди. «Ойнатош»лар эса уларнинг кичик бир кўриниши бўлиб, Бўстонлиқнинг очиқ осмони остида жойлашган, табиат музейидаги ноёб бир экспонатлардир.

Демак, бу кўринишлар ғайри-табиий сеҳргар кучлар таъсирида эмас, балки геологик жараёнлар натижасида пайдо бўлган.

И. ОТАЖОНОВ,
СССР география жамиятининг ҳақиқий аъзоси.

ЖАНГОВАР ВА ТАЪСИРЧАН АТЕИЗМ УЧУН

ҲЕЧ КИМ ЧЕТДА ТУРМАСИН

«ҲОЗИР ҳамма соҳада ишни қайта қуриш керак. Бунда ҳеч ким четда турмаслиги лозим». Ғалаба районида 12 декабрь куни «Аҳолини атеистик руҳда тарбиялаш замон талаблари даражасида бўлсин», деган мавзуда ўтказилган навбатдаги ягона сиёсий кунда бу сўзлар тез-тез тилга олинди. Бу бежиз эмас. Халқ хўжалигининг барча тармоқларида белгиланган ўсиш суръатларига эришиш кўп жиҳатдан кишиларнинг ишга бўлган муносабатига, ўз вазифасига масъулият билан ёндашишига боғлиқдир. Атеистик тарбияни кучайтириш, унинг самарадорлигини ошириш шунинг учун ҳам муҳимки, у айнан шу вазифага хизмат қилади.

Шу куни райондаги 135 корхона, ташкилот, муассаса ва хўжаликларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг III пленуми қаролари асосида атеистик тарбияни кучайтириш юзасидан фикр-мулоҳазалар алмашинди.

Шуниси ачинарлики, кўпгина ташкилот ва хўжаликларда раҳбарлар ва етакчи мутахассисларнинг ўзлари эскилик сарқитларини тарғиб қилишда «ўрнак» бўлмоқдалар. Улар жойларда динга қарши ва бошқа жамиятимизга ёт иллатларни бартараф этиш ўрнига унга йўл очиб бермоқдалар. Масалан, сўнгги пайтда «Балиқчи» тажриба-намуна ишлаб чиқариш бирлашмасида (директори Ў. Шукуров), «Агропромстрой»га қарашли 71-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колоннада (бошлиғи В. Нишонбоев), район коммунал хўжалигида (бошлиғи А. Норматов) атеистик тарбия ишлари бўшаштириб юборилди. Шунингдек, «Коммунизм» совхози, Тошовул қишлоқ Совети ва «Москва» колхозида ҳам норасмий мачитларнинг фаолият кўрсатишига йўл қўйилди.

Ёшлар ўртасида атеистик тарбияни тўғри йўлга қўйиш шу куннинг энг муҳим вазифаларидан биридир. Райондаги Громова номли 34-ўрта мактабда бўлиб ўтган ягона сиёсий кунда «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Энвер Алиев ўқувчилар билан бу борада жонли суҳбат ўтказди. У инсон қадри меҳнат билан улуғ эканлигини ўзининг ҳаётидаги жонли мисоллар билан ҳикоя қилиб берди.

Ф. МУҲИДДИНОВ.

«БУЛБУЛЧА»НИНГ ПАРВОЗИ

Ўзбекистон телевидение ва радио эшиттириш Давлат комитети қошидаги халқ маорифи аълочиси Шермат Ёрматов раҳбарлик қилаётган «Булбулча» болалар хори яқинда Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати деган юксак номга сазовор бўлди.

Ансамбль 1969 йилда ташкил этилган эди. Шу ўтган давр ичида коллектив Москва, Киев, Ленинград, Олмаота, Душанбе шаҳарларида, шунингдек, хорижий мамлакатлар —Финляндия, Югославияда болалар олқишига сазовор бўлди. Ўтган йили эса улар Эстониянинг Тарту шаҳрида бўлиб ўтган Бутуниттифоқ ашула байрамида қатнашиб, диплом ва эсдалик совғалари билан қайтдилар.

«Булбулча»нинг репертуари ниҳоятда ранг-баранг. Кичкинтойлар шу кунларда Янги йилга атаб «Қувноқ болалар», «Янги йил арчаси», «Бахтли болалик», «Ватаним» қўшиқларини ўрганмоқдалар.

М. ХОЛБЕКОВА.

Партия сиёсий маорифи шаҳобчаларида

ЮЗАКИ МАШҒУЛОТ КИМГА КЕРАК?

Тингловчилар — коммунистлар, партиясизлар биринчи машғулотга қандайдир ички ҳаяжон, катта қизиқиш билан келдилар. Машғулот мавзуи иқтисодий ва социал ривожлантиришни жадаллаштириш бўлганлиги бунинг боиси эди. Партиямизнинг узоқ йилларга мўлжалланган стратегик йўли истиқболимиз ёрқин бўлиши гарови эканлигини улар яхши тушунишарди. Пропагандист уни ҳар тарафлама ойдинлаштириб беришига, мавзуни бевосита 5-автобаза коллективи, ҳар бир ишчи-хизматчи олдида турган вазифалар билан боғлашига ишонган эдилар.

Бироқ машғулот улар кутганича бўлмади. Пропагандист А. Ан унга пухта ҳозирлик кўрмаганлиги маълум бўлиб қолди. Машғулот жуда зерикарли ўтди. У фақат шаҳар партия комитетининг машғулотни қандай ўтказиш ҳақидаги тавсияларини ўқиш ва қайта гапириб бериш билан кифояланди. Мавзу меҳнат коллективи олдида кўндаланг бўлиб турган муаммолар, уларни ҳал қилиш йўллари билан боғланмади. Фақат пропагандистнинг ўзидан бошқа ҳеч ким сўзламади, фикр-мулоҳазаларини ўртага ташламади. Тўгарак раҳбари коллективнинг конкрет ишлари ҳақида танқидий таҳлил ва принципиал суҳбат олиб бормаган эди. Бу пропагандист қайта қуриш, жадаллаштириш шиори бўлкб қолган давримизда партия сиёсий маорифи олдига қўйилаётган юксак талабларни ҳали ҳам тушуниб етмаганлиги ва инобатга олмаганлиги оқибатидир.

Дастлабки ўтказилган сиёсий ўқув машғулотларини таҳлил қилиш Янгийўл шаҳридаги бошқа корхоналар, ташкилотлар, муассасаларда ҳам шундай камчиликларга йўл қўйилганлигини кўрсатди. Жумладан, умумий овқатланиш тресги, болалар касалхонаси партия сиёсий маорифи шаҳобчаларида ҳам машғулотлар пухта тайёргарлик кўрилмасдан, шошма-шошарлик билан ўтди. Мактаблар пропагандистлари А. Акчурин, Ф. Муҳаммадиевалар машғулотларни юзаки, пала-партиш ўтказдилар, тема моҳиятини чуқур тушунтирмадилар, тингловчиларни қизиқтира олмадилар. Қисқаси, тингловчиларнинг машғулотдан кўнгли тўлмади.

Шаҳардаги мебель фабрикаси партия ташкилотининг ҳам янги сиёсий ўқув йилига етарли даражада тайёргарлик кўрмаганлиги сезилиб қолди. Иқтисодий таълим мактаблари пропагандистлари дастлабки машғулотларни бўш ўтказдилар. Чунки, улар машғулотларга етарли тайёргарлик кўришмади, олдидан зарур адабиётлар, қўлланмалар билан танишмадилар. Шундай мактаблар пропагандистларидан А. Хван, М. Ботиров, П. Нуров, Ф. Муротова, Н. Рустамов ва бошқаларнинг иш планлари, ўтилаётган мавзу юзасидан конспектлари йўқ эди. Бунинг устига мактаблар учун журналлар ҳам тутилмаганди.

Айрим партия ташкилотлари сиёсий таълим системасида машғулотлар бошланишига ҳамма нарса тахт қилиб қўйилганлиги ҳақида нотўғри маълумот беришган. Текшириш натижасида ун тортиш заводи, ёғ-мой комбинати, иккинчи босмахона, автотаксомотор парки, 365-механизациялашган кўчма колонна партия ташкилотлари ҳатто пропагандистларни тасдиқламаганлиги аниқланди. Шундай бўлгач сиёсий ўқувдан қандай натижа кутиш мумкин?

М. МАҲМУДОВ.

БИР ХАТ ИЗИДАН

ЎЗИ ЙЎҚ КЛУБНИНГ... МУДИРИ

Ўқувчилар дафтаридан йиртиб олинган бир варақ қоғозга майда ҳарфлар билан ёзилган бу хат остига «Комсомоллар номидан Абдулҳақ Бекмирзаев» деб имзо қўйилган. Унда қуйидаги сатрлар бор:

* * *

«Биз, Бўка районидаги Мичурин номли колхоз территориясида жойлашган Чкалов номли 35-ўрта мактабнинг 10-синфида ўқиймиз. Мактабимиз эски, кўримсиз бинога жойлашган. Шу йилнинг сентябрида янги мактабга кўчиб ўтишимиз лозим эди. Бироқ қурилаётган бино тайёр эмаслиги сабабли орзунимиз ушалмай қолди. Аммо, гап бунда эмас... Бизни бошқа нарса кўпроқ ташвишлантирмоқда. Колхозимизда на клуб бор, на бирор ансамбль ташкил этилган. Тўғри, бундан 7 йил муқаддам бир клуб қурила бошланган эди. Аммо у чала қолиб кетди. Одамлар район марказига бориб кино кўриб келишади. Бу аҳвол қачонгача давом этаркин? Тезроқ янги мактаб қурилганда эди, эски мактаб биносидан клуб ўрнида фойдаланиш мумкин бўлармиди..»

Хатда таърифланган шароитни ўз кўзимиз билан кўриш мақсадида мазкур хўжалик томон йўл олдик. 35-мактаб Мичурин номли колхоз маркази — Соколовка посёлкасидаги бир қаватли пастқам бинода жойлашган экан. Мактаб директори Қуттибой Қушбоқовнинг айтишича, бу ерда 308 ўқувчи таълим оларкан. Хоналар сони 12 та бўлгани ҳолда 19 та синф ўқувчилари билим олаётганига ақлинг бовар қилмайди. Бунинг устига 4 та куни узайтирилган группа ҳам ишлаб турибди.

Қ. Қушбоқов анча дилкаш, ширинсухан одам экан. Аммо гап янги мактаб қурилиши ҳақида борганда анча тажанглашади. Чунки эски бинонинг торлиги туфайли кўпгина ноқулайликлар юзага келмоқда. Бундан ташқари янги мактаб учун сотиб олинган 11 минг сўмлик жиҳозлар ҳам ҳозирча ортиқча юк бўлиб турибди. Болалар ҳам, ўқитувчилар ҳам қийналиб кетишди.

Тўғри, область агросаноат комитетининг 2-трестига қарашли 83-МПМК янги мактаб биносини 1987 йилнинг 1 сентябригача қуриб, фойдаланишга топширамиз, деб ишонтирмоқда. Агар бу галги ваъдалар ҳам қуруқ гап бўлиб қолмаса...

Энди анча йиллардан бери қурилаётган клуб ҳақида гапирадиган бўлсак, унга умид боғламаса ҳам бўлади. Ҳашар йўли билан Алексеевка посёлкасида тиклана бошланган бу бино қурилиши кейинчалик лойиҳа-смета ҳужжатлари ва қурилиш материаллари йўқлиги ҳамда хўжаликнинг иқтисодий жиҳатдан қийналиб қолгани туфайли тўхтатиб қўйилди.

Хўш, колхозда клуб бўлмаса, нима қилиш мумкин? Қўл қовуштириб ўтиравериш керакми? Йўқ, албатта. Хўжалик ёшлари ўзларида бор музика асбобларини тўплаб «Шалола» бадиий ҳаваскорлик ансамблини ташкил қилишди. Мактаб ўқувчилари ҳам қараб туришмаяпти. Хусусан, редакцияга ёзилган хат автори — Абдулҳақ Бекмирзаев ҳам турли тадбирлар ўтказилишига бош-қош бўлишга интилади. У мактабда ўқувчилар комитети аъзоси сифатида маданият секторини бошқармоқда.

Абдулҳақ мактабдаги аккордеондан, колхоз боғчасининг рубобидан ҳамда ўзаро пул йиғиб сотиб олинган гитарадан фойдаланиб, ҳаваскор тенгқурлари ёрдамида мактабдаги турли тадбирларнинг бадиий қисмларини қизиқарли ва эсда қоладиган қилиб ўтказишга интилмоқда. Бунда болаларга мактабнинг география ўқитувчиси, санъат ихлосманди Эркин Исроилов яқиндан ёрдам бераяпти.

Аммо моддий замин пухта бўлмагач, ёлғиз ташаббус билан узоққа бориб бўлмас экан. Мактаб ўқувчилари орасида музикага қизиқувчилар кўп. Музика асбоблари эса деярли йўқ. Мактаб директори Қ. Қушбоқов уларни қаердан, қандай маблағ эвазига олишни билмай ҳайрон. Колхоз раҳбарлари мазкур масала комсомол мажлисларида бир неча бор кўтарилиб чиқилгач, болаларга лоақал шу масалада кўмаклашишга аҳд қилишди. Кўп ўтмай шу мақсадда Тошкент шаҳри Чилонзор районидаги «Космос-2» магазини ҳисобига 3855 сўм миқдорида маблағ ҳам ўтказилди. Аммо адресдаги чалкашликлар оқибатида маблағ яна хўжалик кассасига қайтиб тушди. Катталар ишидаги англашилмовчиликлар натижасида болалар ҳамон музика асбобларини орзу қилиб яшамоқдалар.

Колхоз раисининг маданий ва маиший ишлар бўйича ўринбосари Маҳамад Жўраев хўжалик меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатиш тадбирларини яхши йўлга қўйишга ҳарчанд уринмасин, унинг ишлари юришмаяпти. Район маданият бўлими (мудири Ҳусниддин Насимов), район кинодирекцияси (директори Баҳодир Дўстмуҳамедов) мазкур колхозга кўрсатаётган маданий хизмат ҳам мавсумий бўлмоқда. Пахта терими даврида агитбригадалар дала шийпонларига келиб концертлар қўйиб беришади, кўчма киноустановкалар ёрдамида фильмлар ҳам намойиш қилинади. Аммо бошқа пайтларда маданият ходимлари гўё ўзаро келишиб олгандек колхоз томон йўлни унутиб қўйишади. Натижада хўжалик меҳнаткашлари, ўқувчилар экранларга чиқарилаётган янги картиналарни кўриш учун 20 километрдан ошиқ йўл босиб, район марказига келишга мажбур бўлмоқдалар.

Колхоз партия ташкилотининг секретари Иброҳим Аширбоев биз билан суҳбатда агар музика асбоблари сотиб олинса, болаларга музика санъатидан сабоқ берувчи йигит борлиги ҳақида гап очиб қолди. Унинг кимлиги билан қизиқдик. Маълум бўлишича, у Тошкент маданий-оқартув техникумини битириб келган Мухтор Тўйчиев экан. Хўш, бу йигит ҳозир қандай иш билан банд деган саволимизга И. Аширбоев берган жавоб бизни ғоят таажжубга солди:

— Клубимизнинг мудири...

— Хўжаликда клубнинг ўзи бўлмаса, мудир нима иш қилади?

— Ҳа, энди... Штатлар жадвалида шундай ўрин бор экан. Бекор турмасин дедик. Оёқ-қўли чаққонгина. Идорадаги майда-чуйда ишларга қарашиб турибди...

Қойил-е! Колхоз аҳли ўзига маданий ишларни жонлантирувчи мутасаддини тополмай овора бўлса-ю, дипломли тайёр мутахассис ўзи йўқ клубнинг мудирлик лавозимини эгаллаб, аслида, хўжалик раҳбарларига югурдаклик қилиб юрса...

Колхоздан кўнглимиз алланечук ғаш бўлиб қайтди. Ўқувчилар дафтарининг бир варағига майда ҳарфлар билан битилган бояги мактуб ортида қанчадан-қанча муаммолар борлиги ҳақида ўйлардик. Ҳа, хўжалик фақатгина иқтисодий жиҳатдангина эмас, балки маданий-маиший хизмат соҳаларида ҳам анча орқада экан. Уни бугунги талаблар даражасига етказиш учун барча соҳалардаги ишларни зудлик билан қайта қуриш лозим. Қанчалик тез бўлса, шунчалик яхши!

У. АБДУШОҲИДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.
Бўка райони.

Агросаноат комплекси: иқтисодий таҳлил, ҳаражат, маҳсулот, таннарх

СУТ НЕГА ҚИММАТГА ТУШМОҚДА?

ҲАММА ўз ишини бажариши керак. Тошкент район партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Баҳодир Ваҳобовнинг бу гапи бизга ҳам маъқул бўлди. Тўғри РАПОга йўл олдик. Лекин у ерда раисни ва етакчи мутахассисларни учрата олмадик. Зарур юмушлар билан объектларга чиқиб кетганликларини айтишди. Раис ўринбосари Абдураҳим Абдураҳмонов мақсадимизни англаб, бироз ҳадиксиради.

— Сизни фақат сутнинг таннархи қизиқтирадими, — деди у синчков назар ташлаб, — бу масалада раисимизсиз сизга бир нарса деёлмайман.

— Иқтисодчилар бордир, ўшалар билан ҳам учрашсам бўлади.

Абдураҳим ака шуни кутиб турган эканми, елкасидан тоғ ағдарилгандек ўзини енгил ҳис қилди ва мени РАПОнинг планлаштириш ва хўжаликлараро алоқа бўлими ходими Адҳамжон Мирзаев билан таништирди. Адҳамжоннинг ишга келганига ҳали унча кўп вақт бўлмаган экан. Шунга қарамай у менга астойдил ёрдам беришга ҳаракат қилди. Билмаганларини ёнверидагилардан суриштирди, уч-тўрт папкадаги ҳужжатларни кўздан кечириб, хўжаликларда сутнинг таннархига оид рақамларни топиб берди.

Айрим хўжаликларда таннарх планлаштирилганидан бироз ошган, айримларида учма-уч бўлган, баъзиларида бироз камайган. Масалан, Ленин номли колхозда ўн бир ойда бир центнер сутнинг таннархи 32 сўм 90 тийинга тушиши мўлжалланган экан. Амалда 33 сўм 35 тийинга тўғри келибди. «Ленинград» совхозида эса 33 сўм 85 тийин ўрнига 33 сўм 38 тийинни ташкил этган. Ленин номли колхоз ўн бир ой давомида чорвачиликдан 18 минг сўм, «Ленинград» совхози эса 17 минг сўм зиён кўрган.

Нега кўрилган зиён бу қадар кўп? Бу саволга аниқ жавоб олиш учун сутнинг сорти билан қизиқдик. Бунинг боиси бор. Бир тонна сутнинг харид нархи агарда биринчи сортга топширилса, 341 сўм, иккинчи сортга топширилса 317 сўмга сотилади. Сортсиз сут эса 272 сўмдан қабул қилинади. Хўш, ҳар икки хўжаликда ва умуман район бўйича ўтган ўн бир ой давомида топширилган сутнинг қанча тоннаси юқори сортларга-ю, қанча тоннаси сортсиз навларга сотилди?

Адҳамжон бу саволга жавоб беролмай, бироз ўйланиб қолди.

— Аслида бундай рақамлар маҳсулотни харид қилиш сифати бўйича инспекция ходимларида бўлади, — деди у. — Бироқ қўшни хонага чиқиб уларнинг вакилларини топа олмадим. Уларнинг қаерга кетганлигини ва қачон келишларини ҳеч ким айтиб бера олмади.

Адҳамжон безовталаниб, ҳижолат бўла бошлади. Буни пайқаган бўлим бошлиғи Ниғмат ака Саъдуллаев гапга аралашди.

— Сиз хотиржам бўлинг, — деди у киши, инспекция ходимлари тушдан кейин, албатта, шу ерда бўлишади. Биз уларни топтирамиз.

Бироқ тушдан кейин ҳам улар билан учрашиб гаплашишнинг иложи бўлмади.

Мен Адҳамжондан Ленин номли колхозга бирга чиқиб келишни илтимос қилдим. У истар-истамас рози бўлди. Ташқарига чиққанимизда у бирданига қувониб кетди. Олдимизга келиб тўхтаган енгил машинадан РАПОнинг бош зоотехниги Аброр Юнусхўжаев раис ўринбосари Абдураҳим ака билан бирга тушиб келишди.

Аброр Юнусхўжаев билан Ленин номли колхозга бордик. Фермада бизни мудир Эркин Зуфаров кутиб олди. Биз Эркин ака ҳамда колхознинг чорвачилик бўйича бухгалтерия ходимлари билан узоқ суҳбатлашдик. Уч-тўрт кундан кейин эса РАПОнинг раиси Зуҳриддин Ҳусниддинов билан ҳам учрашдик. Сут етиштириш, харид қилиш, таннархга оид ўн бир ойлик маълумотларни билиб олдик. Энди мушоҳада қилиш учун фактлар етарли эди, чамамда. Таҳлил қилса бўлади.

...Гапни Ленин номли колхоздан бошлаймиз. Ферма мудири бундан бир ярим йил илгари ишга тайинланганида у билан суҳбатлашгандим. У сут етиштиришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш ва тармоқни рентабелли соҳага айлантириш борасида қимматли фикр-мулоҳазаларни айтган эди. Мен ўша суҳбатни эслатдим. Бўлмади-ку, дедим.

— Ҳаракат қилдик, — деди у, — лекин уддасидан чиқолмаяпмиз. Бунга бир томондан ўзимиз сабабчи бўлсак, иккинчи томондан...

Мудир бироз тараддудланиб олгач, гап бошлади.

— Чорвачиликни интенсив ривожлантиришнинг бош омилларидан бири, — деди у, — ҳар бир фермада зотдор, соғлом сигирга эга бўлишни таъминлашдан иборат. Лекин ўтган йили фермамизда бруцеллез чиқиб қолди. Оқибатда икки йил давомида 120 та сигирни гўштга топшириб юборишга мажбур бўлдик. Натижада 200 бош соғиладиган сигир қолди. Лекин бу сигирларнинг ҳам бутунлай соппа-соғлигига ҳеч ким кафолат беролмасди. Шунинг учун ўтган йил сентябрь ойидан бошлаб ҳар куни соғиладиган сут ҳар куни қайнатилиб жўнатилмоқда. Сарф-ҳаражат ўз-ўзидан кўпайиб кетди. Мана бир бошдан айтиб берақолай. Аввало сигир сони камайгани билан амортизация, транспорт ҳаражатлари ўша эскича нормативда қолаверди. Бу бир, иккинчидан, энг муҳими биз сутнинг сортидан ютқазмоқдамиз. Қайнатилган сут иккинчи сортга қабул қилинади. Ҳар тоннаси ҳисобига 24 сўмдан пул кам тўланади. Қайнатилган сутнинг ёғлилик даражаси камайиб кетади. Бу иш билан ҳар куни бир киши банд. Унга ҳар ойда ўртача 100 сўмдан тўланади. Бошқа ҳаражатлар ҳам қўшиб ҳисобланганда 120 сўм сарф бўлади. Буни бир йилга кўпайтирсак 1440 сўмни ташкил этади.

Ўтган ўн бир ой давомида сут етиштиришга, дейлик 72 минг сўм пул сарфланиши керак эди. Бу 787 тонна сут ҳисобидан, амалда эса 716 тонна сут соғиб олинган. Демак, мўлжалдагидан 71 тонна кам.

Фермада ҳисоб-китоб ишлари яхши йўлга қўйилмаган, деб бўлмайди. Мавжуд ем-хашакни тежаб сарфлаш, тўйимлилигини ошириш юзасидан бир қанча ишлар қилинган. Масалан, ўн бир ой давомида 122 минг сўмлик ем-хашак сарфланиши керак эди. Амалда 117 минг сўм ҳаражат қилинган. Бошқача қилиб айтганда ҳаражатлар бир мунча маромида бўлган. Бир сут соғувчига 100 литр сут соғиб олгани учун 5 сўмдан ҳақ тўланган. Бунда ёғлилиги ҳисобга олинади. Ҳозирги кунда сутнинг ёғлилик даражаси 3,5 ўрнига 3,7 га тўғри келяпти. Бир сут соғувчининг ўртача ойлик маоши 170 сўмга, айримларнинг маоши эса 200 — 230 сўмданга айланяпти. Умуман, ферма ходимларига йилига меҳнат ҳақи сифатида 6—6,5 минг сўм тўланади. Бошқа ҳаражатлар амортизация, социал таъминот, медикаментлар, транспорт, ёқилғи, майда инвентарлар сарфи — ҳаммасини қўшиб ҳисоблаганда ўтган ўн бир ой давомида сут етиштириш учун кетган ҳаражат 259 минг сўм ўрнига 239 минг сўмга тўғри келган. Ана энди 239 минг сўмни 716 га тақсимласак, ўн бир ойда бир центнер сутнинг таннархи 33 сўм 35 тийинга тўғри келганлиги маълум бўлади. Кўраяпсизми, ҳаражат камайгани билан планда кўзда тутилган маҳсулот олинмаган, бунинг устига сорти пасайганлиги учун маҳсулот таннархи анча юқори бўлган. Ҳеч кимга сир эмаски, ҳар бир фермада соғиб олинаётган сутнинг сифати, энг аввало, ветеринария хизматининг юксак савияда бўлишига боғлиқдир. Бу мутахассислар зиммасига катта масъулият юклайди. Агар мутахассислар ўз бурчларига ҳалол ва садоқат билан муносабатда бўлганларида эди, ҳамма айбни бруцеллезга юкламаган бўлур эдилар. Афсуски, бу соҳада район миқёсида ҳам жиддий камчиликларга йўл қўйилганлигини бугунги кунда ҳеч ким яширмайди. Гап шундаки, 1985 йилларда кўпгина фермаларда, шу жумладан, Ленин номли колхоз фермасида ҳам сигирлар бруцеллез касалига қарши эмланди. Мутахассисларнинг ўйлашича, сигирлар ўзида бундай касалликка қарши иммунитет ҳосил қилиши кўзда тутилган. Афсуски, мутахассисларнинг режаси амалга ошмади. Сигирлар бруцеллез билан оғрий бошлади

Шундай қилиб, бу хато қимматга тушди. Ҳозирги пайтда уни тузатиш учун жиддий чора ва тадбирлар кўрилмоқда. Ўз навбатида хўжалик раҳбарлари, мутахассислар ҳам фермаларни соғломлаштириш учун меҳнатга онгли муносабатда бўлиш намуналарини кўрсатишлари талаб этилади. Сарф-ҳаражатларнинг пишиқ-пухта бўлиши, планларнинг реаллиги учун курашиш керак. Афсуски, айрим хўжаликларнинг планлаштиришга муносабати кишини ўйлантириб қўяди. Масалан, сутнинг таннархи қандай бўлиши керак эди-ю, амалда қандай бўлганлигини кўриб чиқайлик: «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозида бир центнер сутнинг таннархи 34 сўмга тушиши планлаштирилган. Амалда 33 сўм 48 тийинга тўғри келган. Худди шунингдек Карл Маркс номли колхозда 33 сўм 10 тийин — 35 сўм 60 тийин, Ильич номли колхозда 29 сўм 50 тийин — 31 сўм 36 тийин, Навоий номли колхозда 33 сўм 70 тийин — 32 сўм 18 тийин, Собир Раҳимов номли колхозда 27 сўм 63 тийин — 27 сўм 13 тийин, Охунбобоев номли колхозда 28 сўм 66 тийин — 29 сўм 50 тийин, «Ленин йўли» колхозида 32 сўм 92 тийин — 33 сўм 69 тийин, Абдураҳмонов номли совхозда 25 сўм 63 тийин — 32 сўм 32 тийин, «Тошкент» совхозида 32 сўм 16 тийин — 32 сўм 22 тийинга тўғри келган.

Булардан кўриниб турибдики, айрим хўжаликларда планлаштиришнинг ўзидаёқ сутнинг таннархи юқори қилиб белгиланган. Тўғри, планлаштиришда ҳар бир хўжаликнинг ички имкониятлари, чорванинг бош сони, ем-хашак таъминоти ва бошқа объектив, субъектив сабаблар ҳисобга олинади. Лекин шунга қарамасдан назаримизда планлаштириш реал истиқболга асосланиши керак. У асло соҳа кишиларини хотиржамлик кайфиятига берилишларига, йил охирида ҳисоб-китоб қилинганида қўшимча сарф-ҳаражатларнинг тўғри эканлигини оқлашга уринишлари учун баҳона бўлмаслиги керак. Планлаштириш ходимлари чорвадорларни ҳар бир соҳада иқтисодга, тежамкорликка, ишни сифатли бажаришга даъват этиши керак. Ана шунда режа билан амалий натижа ўртасида фарқ катта бўлмайди. Ҳозирча эса бу фарқ катта. Буни район миқёсидаги мисол ҳам кўрсатиб турипти. Ўтган ўн бир ой давомида районда бир центнер сутнинг таннархи пландаги 32 сўм 13 тийин ўрнига 32 сўм 70 тийинданга тўғри келган.

Бунга йўл қўймаслик керак. Бу РАПО ходимлари зиммасига алоҳида масъулият юклайди. Шу ўринда Ленин номли колхоз партия ташкилотининг секретари Мақсуд Ғозиевнинг сўзлари мағзини чақиб кўриш керак.

— Мен бир неча йил район комсомол комитетининг биринчи секретари бўлиб ишладим, — деди у, — энди бундай ўйлаб қарасам, ўша маҳалларда кўп ҳолларда ундай қилиш керак, бундай қилиш керак, деб айтаверар эканмизу, лекин қандай қилиш кераклигини, ўша ишни бажариш учун имконият, шароит борми-йўқми, агар бор бўлса ундан қандай фойдаланиш мумкин, амалда қандай ёрдам берса бўлади, бу ҳақда дурустроқ ўйлаб кўрмас эканмиз.

Мана, бу хўжаликка партком секретари қилиб сайланганимга икки ой вақт бўлди. Мушоҳада қилиш учун юриш, айланиш, одамлар билан мулоқотда бўлиш, уларнинг фикр-мулоҳазаларини диққат билан эшитиб, ана шундан кейингина аниқ бир қарорга келиш керак экан...

Назаримда бу гаплар РАПО ходимларига ҳам тўла тааллуқлидир. Улар хўжаликларда кўпроқ бўлишлари, қоғозбозлик, маълумот йиғиш билан камроқ шуғулланиб, эришилган натижалар, кўрсаткичларни чуқурроқ таҳлил қилишлари ва ўзларининг фикр-мулоҳаза, таклифларини дадил айтишлари, муаммоли масалаларни ҳал қилишнинг энг мақбул йўлларини излашлари керак. Бироқ бу билан биз РАПОнинг ишини камситмоқчи эмасмиз. Биз уларнинг қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ривожлантириш, интенсивлаш омилларидан самарали фойдаланишга қўшадиган ҳиссаларининг салмоқли ва залворли бўлишини истаймиз.

Н. РИХСИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Нажибнинг Ўзбекистонда бўлиши

(Боши биринчи бетда).

АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, АДР Давлат хавфсизлиги министри Ғ. Ф. Ёқубий, АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, АДР ички ишлар министри С. М. Гулобзой, АХДП Марказий Комитетининг аъзоси, АДР ташқи ишлар министри А. Вакил, АХДП Марказий Комитетининг аъзоси, АДРнинг СССРдаги элчиси Х. Мангал иштирок этдилар.

АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари Нажиб ва делегация аъзолари СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлиб, ишчиларнинг меҳнат шароитлари, янги техника, ишлаб чиқаришнинг ташкил этилиши билан танишдилар. Бу ерда митинг ўтказилди.

Митингда АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари Нажиб нутқ сўзлади.

Кечқурун АХДП Марказий Комитети Бош секретари шарафига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми номидан зиёфат берилди. Ўртоқ И. Б. Усмонхўжаев ва Нажиб нутқ сўзладилар.

* * *

Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Нажиб 14 декабрь куни Ўзбекистон билан танишишни давом эттирди. Афғонистон раҳбари эрталаб коммунистик партия ва совет давлатининг асосчиси, жаҳон пролетариатининг йўлбошчиси В. И. Ленин ҳайкали пойига гуллар қўйди.

Парадлар хиёбонидаги номаълум солдат қабрига ҳам гулчамбар қўйилди. Афғонистон, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнлари янгради. Гулчамбар қўйиш маросими туркистончи жангчилар фахрий қоровулининг тантанали юриши билан ниҳоясига етди.

Тошкент давлат университетида профессор-ўқитувчилар ҳамда Ўзбекистон пойтахти ўқув юртларида таълим олаётган афғонистонлик йигит ва қизлар билан учрашув бўлди. Бу ерда бўлиб ўтган Совет-Афғон дўстлиги митингида йиғилганлар томонидан самимий кутиб олинган Нажиб нутқ сўзлади.

Афғонистонлик меҳмонлар Самарқандга сафар қилдилар.

Шу куни АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари Тошкентдан ватанига жўнаб кетди. Тошкент аэропортида Афғонистон, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг давлат байроқлари кўтарилди.

Нажиб ва Афғонистон делегациясининг бошқа аъзоларини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари П. Н. Демичев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон ССР Министрлари Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. С. Икромов, Ўзбекистон ССР Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси В. А. Головин, Қизил Байроқ орденли Туркистон Ҳарбий округи қўшинлари қўмондони Н. И. Попов, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари Т. А. Алимов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин, СССРнинг АДРдаги элчиси П. П. Можаев, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида АДРнинг СССРдаги элчиси Х. Мангал бор эди.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ *материаллари изидан*

«АВАРИЯГА САБАБ ИНТИЗОМСИЗЛИКЛАР»

Йўл ҳаракати қоидаларини бузиб турли кўнгилсиз воқеаларга сабабчи бўлаётган баъзи шоферлар ҳақидаги мақола газетанинг шу йил 5 ноябрь сонида эълон қилинган эди. Мақолада область автобус паркига қарашли Тошкент—Андижон маршрутига қатновчи 20—59 ТШХ автобусининг шофери Мухсид Багадировни 20 йўловчини билетсиз олиб кетаётганда область Давлат автомобиль инспекцияси фош қилган эди. Унга чора кўришни автопарк раҳбарларига ҳавола қилинган бўлишига қарамай, шу пайтгача ҳеч қандай чора кўрилмади. М. Багадиров эса иккинчи марта қўлга тушди.

Пассажирлар ташиш область ишлаб чиқариш автотрести бошлиғининг ўринбосари Т. Мирзабоевнинг редакцияга юборган жавобида мақола трестнинг кенгайтирилган Советида область Давлат автомобиль инспекциясининг бошлиғи М. Аҳмедов иштирокида муҳокама қилинганлиги хабар қилинади. Давлат машинасидан ўз манфаати йўлида фойдаланганлиги учун мазкур автобуснинг шофери М. Багадиров автобус ҳайдашдан четлатилиб, бошқа ишга ўтказилди.

Йўл қўйган камчиликлари учун ўз вақтида чора кўрмагани учун Калинин район автобус-таксомотор паркининг директори И. Ғ. Ғоибназаровга қаттиқ виговор эълон қилинди.

планетамизда

ЎЗБЕКИСТОНЛИК РАССОМЛАР ВИСТАВКАСИ

РАБОТ. (ТАСС). Марокаш маданият министрлигининг кўргазмалар залида «Ўзбекистон кино ва театр рассомлари» виставкаси муваффақиятли ўтди.

Виставка томошабинлари, улар орасида Марокашнинг машҳур актёрлари, ёзувчилари, рассомлари, журналистлари бор, Совет Ўзбекистонининг турли шаҳарлари ва областлари 19 нафар рассомининг асарлари билан танишиш имкониятига эга бўлдилар. А. Жибоевдовнинг Муқимий номли ўзбек музикали драма театри саҳнага қўйган «Паранжи сирлари» спектаклига чизган эскизлари, Г. Бримнинг Ҳамза номли ўзбек Давлат академик драма театрининг «Қопқон» ва «Ибн Сино» спектаклларига чизмалари, Б. Назаровнинг «Улуғ Петр», «Қадимий сарой сирлари» киноленталарига чизган расмлари ва бошқа кўпгина асарлар марокашлик томошабинлар томонидан юксак баҳоланди.

АҚШ ва инсон ҳуқуқи

20 йил муқаддам 1966 йил 16 декабрда БМТнинг Бош ассамблеяси инсон ҳуқуқлари соҳасида 2 та муҳим шартномани имзолади. Бу гражданлик ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисида Халқаро битим ҳамда иқтисодий, социал ва маданий ҳуқуқлар тўғрисида Халқаро битимдир. Ўша вақтдан буён кўпгина давлатлар бу муҳим ҳужжатларни имзоладилар ва ўз фаолиятларида уларга амал қилиб келмоқдалар. Фақат АҚШгина уни тан олмаяпти. Нега? Бу саволга таниқли совет юристи, юридик фанлар доктори В. А. Карташкин жавоб беради.

Иккинчи жаҳон уруши давомида герман фашизми ва япон милитаризми айрим одамларнинггина эмас, бутун-бутун халқларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини топтадилар. Шунинг учун халқаро ҳамжамиятнинг урушдан сўнг инсоннинг асосий ҳуқуқлари ва эркинликларини эълон қиладиган ҳамда уларни амалга ошириш юзасидан давлатларнинг юридик мажбуриятларини ифодаловчи асосий ҳужжатни ишлаб чиқишга интилиши табиий эди. 1946 йили БМТ инсон ҳуқуқлари Халқаро хартиясини тайёрлаш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу ҳужжат ўз моҳияти жиҳатдан икки асосий қисмдан ташкил топиши—ялпи инсон ҳуқуқлари декларацияси ва инсон ҳуқуқлари тўғрисида ягона Битимдан иборат бўлиши у юридик мажбуриятларни ҳам ўз ичига олган бўлиши лозим эди.

Тинчлик ва инсоният келажаги учун Халқаро хартиянинг ниҳоятда муҳимлигини тушунган социалистик мамлакатлар бу ҳужжатга сиёсий ва гражданлик ҳуқуқлари билан бирга социал ва иқтисодий ҳуқуқлар ҳам киритилиши лозимлигини таклиф қилдилар. Ғарб мамлакатлари, айниқса АҚШ бу таклифга қарши чиқдилар. Улар ҳужжатда буржуа революциялари даври учун характерли оддий гражданлик ва сиёсий ҳуқуқларни санаш билан чекланиш керак, деб туриб олдилар. АҚШ ҳужжатга инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини амалга ошириш юзасидан юридик мажбуриятлар киритилишига қатъий қарши чиқди.

Бундай позицияда бўлишнинг сабаби нимада эди? Бу саволга американлик вакилларнинг ўзлари жавоб беришган эди. «АҚШ, — деб ёзган эди шу мамлакатнинг таниқли давлат арбоби Жеймс Грин, — иқтисодий, социал ва маданий ҳуқуқларни ўз ичига олган битимни қабул қилиши қийин, чунки улар Америка Қўшма Штатлари конституциясида мавжуд ҳуқуқлар доирасидан чиқиб кетади...». Бунга шуни қўшимча қиламизки, бу ҳуқуқлар мамлакат конституциясида мустаҳкамланиш у ёқда турсин, муҳими уларни амалда рўёбга чиқариш АҚШда мумкин эмас. Шунинг учун АҚШ Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг инсон ҳуқуқлари тўғрисида ягона битим тайёрлаш ҳақидаги дастлабки қарорига қарши чиқди ва иккита ҳужжатни — гражданлик ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисида Халқаро битим ҳамда иқтисодий социал ва маданий ҳуқуқлар тўғрисида Халқаро битим ишлаб чиқиш тўғрисида қарор қабул қилинишини БМТга мажбур этди. Бундай қарорни мажбуран ўтказиб йигирма йил давомида уларни тайёрлаш жараёнида обструкционистик фаолият билан шуғулланди. Фақат 1966 йилда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бу муҳим халқаро ҳужжатларни қабул қилди ва уларни имзолаш ва ратификация қилишга тайёрлади. Кўпгина мамлакатлар уни имзоладилар. Лекин фақат АҚШ бундан четда турипти.

Жаҳондаги софдил кишилар ҳозирги Америка маъмурияти ҳокимият тепасига келиши билан жойида депсиниб қолган иш ниҳоят ҳаракатга келади, деб умид қилган эдилар. Негаки унинг раҳбарлари, хусусан президент Рейган «инсоннинг асосий ҳуқуқ ва эркинликларини халқаро ҳимоя қилиш» зарурлиги тўғрисида гапиришни яхши кўрадилар. Бироқ Америка маъмуриятининг бу ишга ҳиссаси қуруқ, дабдабали гаплардан нарига ўтгани йўқ. АҚШ инсон ҳуқуқлари соҳасидаги бошқа муҳим халқаро битимларнинг ҳам иштирокчиси эмас. Бу битимларга ирқий камситишнинг ҳар қандай кўринишларини тугатиш тўғрисида 1965 йилдаги Халқаро конвенция, ҳарбий жиноятларга ва инсониятга қарши жиноятларга нисбатан муддатнинг узоқлигини қўллаб бўлмаслик тўғрисидаги 1968 йилги Конвенция, апартеид жиноятларини олдини олиш ва бу жиноят учун жазолаш тўғрисида 1973 йилги Халқаро конвенция ва бошқалар киради.

«Лос-Анжелес таймс» газетасининг ёзишича, капиталистик дунёдаги энг бой мамлакатлардан бири бўлган АҚШда 8,5 миллион ишсиз, 3,5 миллион уйсиз, 25 миллион саводсиз, 20 миллион оч кишилар ва қашшоқликнинг расмий даражасидан паст турувчи 30 миллиондан ортиқ киши бор. АҚШда гражданлик ва сиёсий ҳуқуқларни таъминлаш ҳам ёмон аҳволда. Шу мамлакатнинг БМТдаги собиқ вакили Э. Янг ўз вақтида АҚШда минглаб сиёсий маҳбуслар бор, деб далолат берган эди. Ҳозир улар қанча? Расмий Вашингтон бу саволга жавоб бермайди. Бироқ шу нарса яхши маълумки, 34 миллион америкаликлар устидан тегишли идорада маълумотлар тўпланган. Мамлакатда сиёсий жиҳатдан бошқача фикрловчи деб шубҳа қилинган ташкилотларга полиция босқинчиликлар қилиб туради, ғайриқонуний тинтув, текширув ва қамоққа олишлар тобора кучайиб бормоқда.

Социалистик дунёда инсон ҳуқуқлари ва эркинликларининг аҳволи тамомила бошқача кўринишдадир. Социалистик мамлакатларнинг конституциялари ва бошқа қонун актларида халқаро ҳужжатларда мустаҳкамлаб қўйилган ҳуқуқлар расмий равишда эълон қилинибгина қолмай, уларни рўёбга чиқариш учун муайян моддий шароитлар яратилган, гражданларга бунинг учун конкрет воситалар ҳам бериб қўйилган. Кўпгина социалистик мамлакатлар эса бу босқичдан аллақачон ўтганлар.

Иқтисодий, социал ва маданий ҳуқуқлар тўғрисидаги битим, масалан, ҳар бир кишининг илм олиш ҳуқуқини тан олади. Бунга мажбурий ва бепул бошланғич таълим ҳамда аста-секин бепул олий таълимни жорий этиш ҳам киради (13-модда). СССРда бошланғич таълимгина эмас, олий таълим ҳам ҳозир бепулдир. Студентлар ўқиш учун ҳақ тўлашдан озод бўлибгина қолмай, ҳатто давлатдан стипендия ҳам оладилар.

Бу халқаро ҳужжат етарли турмуш даражаси ҳуқуқини ҳам эълон қилади, у овқат, кийим-бош ва уй-жойни ҳам назарда тутади (11-модда). Совет Иттифоқида барча оилаларнинг 80 процентдан ортиғи ҳозироқ барча коммунал қулайликларга эга бўлган алоҳида квартираларда яшамоқдалар, 2000 йилга келиб эса бу рақам 100 процентга етади. КПСС XXVII съезди қабул қилган ҳужжатлар совет гражданларининг барча асосий ҳуқуқ ва эркинликлари янада ривожлантирилиши ва мустаҳкамланишининг кенг программасини амалга оширишни назарда тутади. Бундай ижобий программа ҳам, уни амалга ошириш практикаси ҳам АҚШда йўқ. Бу мамлакатнинг ҳукмрон доиралари унинг йўқлигини билдирмаслик учун СССР ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши қаратилган ваҳимали, пропагандистик кампаниясини авж олдирмоқдалар. Бироқ бундай сиёсат АҚШнинг ўзини халқаро майдонда фош этиб, яккалаб қўйишга олиб келади. Инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги халқаро ҳуқуқларни имзолашдан қатъий бўйин товлаш эса мамлакатнинг обрўсига янада кўп путур етказади.

Жаҳон халқлари АҚШ ҳукуматидан инсон ҳуқуқлари тўғрисида дабдабали шиорларни ўртага ташлашни эмас, балки конкрет амалий ишларни кутмоқдалар.

(АПН).

АҚШДА «ОЗОДЛИК» ҚИШЛОҒИ

Америка жанубидаги сайлов ҳуқуқларининг аҳволи жанубий Африкадаги ирқчилик системаларини жуда эслатади, деди АҚШнинг таниқли негр арбоби, руҳоний Бенжамин Чейвис. Тенесси штатидаги Фейетт округида бўлаётган воқеалар бунга мисол бўлиши мумкин. Бу ер негрлар сайлов компаниясида иштирок этиш ҳуқуқи учун кураш майдони бўлди.

Бу округнинг негр аҳолиси 60-йиллардаёқ қатъий олиб борилган кураш натижасида тарихда биринчи марта овоз беришда қатнашиш учун рўйхатдан ўтиш ҳуқуқини қўлга киритган эдилар. Бироқ ҳозирги вақтда ҳам Фейетт округида яшовчи 9 минг нафар негрдан фақат дастлабки 1 минг 200 нафари рўйхатга олинган. Маҳаллий ирқчилар бирор қора танлиларнинг ҳам сайланадиган лавозимларда ишлашига йўл қўя олмас эдилар. Натижада 700 қишлоқ хўжалик ишчиси ишдан ҳайдалганликлари ҳақида хабар қоғози олдилар ва уларнинг ўз хўжайинлари еридан туёғларини шиққиллатиб қолишлари талаб этилди. Бундай катта ноҳақсизликка қарши 30 дан ортиқ оила негр фермерининг бор-йўғи 300 акрли ер участкасида палатка шаҳарчаси қуриб олдилар ва уни «Озодлик қишлоғи» деб атадилар.

Суратларда: қишлоқ хўжалик ишчилари оилалари ана шундай шароитларда яшашга мажбур бўлмоқдалар.

Камера пресс—ТАСС фотоси.

«ЕВРОПАДА ИЛМ-ФАН» СИМПОЗИУМИ ТУГАДИ

РИМ. (ТАСС). Триест шаҳрида ўз ишини тугатган «Европада илм-фан» халқаро симпозиумига Европада илмий тадқиқотларнинг ривожланиши, Европа қитъаси олимларининг жаҳон фанига ҳиссаси, Ғарб билан Шарқ ўртасида илмий ҳамкорлик асосий мавзулар қилиб олинган эди. ЮНЕСКОнинг 40 йиллигига бағишланган бу учрашувда Европадаги қарийб барча мамлакатларнинг, шу жумладан Совет Иттифоқининг фан арбоблари, кўпгина халқаро ташкилотларнинг раҳбарлари қатнашди.

Учрашув қатнашчилари космик технология, молекуляр биология, астрофизика ва бошқа ҳозирги замон фани илғор йўналишларининг ривожланиши билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилиб, Европа қитъаси мамлакатларидаги илмий тадқиқотлар тинч характерда бўлиши керак, деб алоҳида таъкидладилар. Жаҳонда тинчлик, инсонпарварлик ғояларини тарқатишда ЮНЕСКО муҳим роль ўйнаётганлиги таъкидланди.

ПУШТУНЛАР ҚАРШИЛИК КЎРСАТМОҚДАЛАР

КОБУЛ. (ТАСС). БАХТАР агентлигининг хабар беришича, ўтган кунлар Покистон шимоли-ғарбий чегара вилоятининг Куррам районидаги Парачинлар ва Тхал шаҳарлари марказий кварталларини иккита кучли портлаш ларзага келтирди. Парачинларда афғон аксилинқилобчилари жойлашган бино вайрон бўлди, Тхалда эса қўрбоши Гулбиддин Хикматёрнинг энг яқин ҳамтовоқларидан бири бораётган автомобиль яксон қилинди. Босмачи оғир яраланди. Бу операциялар Исломобод қаттиқ жазо чоралари кўраётганлигига қарши пуштунлар ўз территориясида жойлашиб олган афғон аксилинқилобчиларига қарши курашни давом эттираётганликларидан далолат беради, деб уқтиради агентлик.

БАХТАР агентлиги ўтган кунларда пуштун қабилаларининг отрядлари аксилинқилобчилар тайёрлайдиган бир неча лагерга ҳужум қилганликларини ҳам билдирди. Босмачилар жиддий талофотлар берганлар.

ХОТИРА КЕЧАСИ

Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзининг Ҳамид Олимжон номидаги Адабиётчилар уйида атоқли адиб Николай Тихонов туғилган куннинг 90 йиллигига бағишланган хотира кечаси ўтказилди.

Кечани Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Комил Яшин олиб борди. Ёзувчилардан Асқад Мухтор ва Евгений Березиков адиб ижоди ва у ҳақдаги хотираларини сўзлаб беришди. Филология фанлари кандидати Н. Нормуродова эса Ғафур Ғулом шеърларининг Н. Тихонов таржимаси ҳақида ҳикоя қилди. Сўнгра адибнинг шеърларини шоирлардан Ж. Жабборов, Н. Рашидова ва Г. Резниковскийлар ўзбек ва рус тилларида ўқиб бердилар.

Адабиётчилар уйига тўпланган ёзувчи, шоир, журналист ва олий ўқув юртларининг талабалари кечанинг мазмунли ва қизиқарли ўтганидан мамнун бўлишди.

Б. ҒАЙБИШЕВ.
Ҳ. Олимжон номли Адабиётчилар уйининг ходими.

*

АДИБ СТУДЕНТЛАР МЕҲМОНИ

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг маданият саройида филология факультети студентлари Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, Ҳамза мукофоти лауреати Одил Ёқубов билан учрашув ўтказдилар. У адиб туғилган куннинг 60 йиллиги муносабати билан ташкил қилинди. Кечада адабиётшунос олимлардан О. Шарофиддинов, У. Норматов, П. Шермуҳамедов, шоирлар — Ж. Жабборов, О. Матжон, шунингдек, педагоглар ва студент-ёшлар ёзувчининг ҳаёти ва ижоди, яратган асарлари ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Улар Одил Ёқубовни камолот ёши билан қутлаб, ижодий зафарлар тилашди.

Ҳ. СОТВОЛДИЕВА.

«ЛОЛА» ТАКЛИФ ЭТАДИ

ЧИРЧИҚДАГИ «Лола» якка буюртмалар фабрикаси ўз фаолияти миқёсини кенгайтирди. Шаҳарнинг янги микрорайонида ёшлар ательеси очилди. Бу ерда ёш чирчиқликлар замонавий куртка, кўйлак ва бош кийим тикишга буюртма беришлари мумкин.

«Лола» фабрикаси бир неча ательедан иборат бўлиб, уларнинг ҳар бири кийим-кечакларнинг муайян турини тикишга ихтисослашмоқда.

Яқин вақтларда ҳам «Лола» фабрикаси планни зўр-базўр уддаларди. Буюртмачилардан тез-тез шикоятлар тушиб турарди. Эндиликда бу ерда бўлимлар тажрибали мутахассислар билан мустаҳкамланиб, талабни ўрганадиган хизмат бўлими ташкил этилди. Бу ерда тажрибали конструкторлар, модельерлар ишлайдилар. Ҳозир корхона манекенчилари ойда икки марта йирик саноат корхоналарининг маданият уйларида ва клубларида модалар кўригини уюштирмоқдалар. Чирчиқликларга манзур бўлган энг яхши моделлар таклиф этилаётган буюмлар рўйхатига киритилади.

Шу кунларда «Лола» фабрикасининг учта ательеси янги йил карнавал либосларини тика бошладилар.

ҚОРБОБО ВА ҚОРҚИЗ ХИЗМАТИНГИЗГА ШАЙ

● «ТАШГОРПРОКАТРАЗНОБИТ» бирлашмаси ходимлари янги йилга пухта ҳозирлик кўришди. Ўқувчиларнинг қишки таътил кунларида 10 нафар Қорбобо ва Қорқиз кичкинтойларга эртаклар, қўшиқлар айтиб беришади, биргалашиб рақсга тушадилар, топишмоқлар берадилар. Қорбобо ва Қорқизлар ҳар куни ўртача 5 мингтадан хонадон меҳмони бўладилар. Суратда: «Ташгорпрокатразнобит» хизмат бирлашмасининг Қорбобо ва Қорқизи янги йилга тайёргарлик кўришмоқда.

С. Величкин фотоси.
ЎзТАГ.

ИККИ БОҒЧА

● **ТЎЙТЕПА. Бирданига иккита болалар боғчасининг очилиши Тошкент область Тўйтепа шаҳри корхоналарида уч сменали иш режимини таъминлашга ёрдам берди. Гўдаклар учун 400 та ўрин тайёрланди. Бу 200 га яқин аёл жамоат ишлаб чиқаришида қатнаша оладиган бўлди демакдир. Касаба союз активлари ҳар бир сменадан кейин цехлар ёнида энг зарур моллар билан савдо қилишни ҳам ташкил этди.**

(ТАСС).

ИЖОДИЙ УЧРАШУВЛАР

● **ҲАМЗА номидаги санъатшунослик институтининг ходимлари Венгрия археологлари, этнографлари ва архитекторларининг ишлари билан танишдилар. ВХРдан келган меҳмон — ёзувчи ва журналист Роберт Юхас уларга «экскурсоводлик» қилди. У Совет—Венгрия дўстлиги жамиятининг таклифига биноан Ўзбекистонга келганди. Тошкент ва Самарқанд университетларида, Ўзбекистоннинг китоб нашриётларида шундай ижодий учрашувларни ўтказиш мўлжалланган.**

(ЎзТАГ).

ШАРОБ ЎРНИГА ШАРБАТ

ТОШКЕНТ шампан-винолари заводида вино ўрнига газли узум ва олма шарбатлари — «Крюшон», «Олтин куз» ишлаб чиқара бошланди. Йил охиригача 500 минг шиша ана шундай шарбатлар тайёрланади. Ўн иккинчи беш йилликнинг иккинчи йилидан бошлаб эса бу рақам йилига 3 миллион шишани ташкил этади. Бу маҳсулот асосан шампан виноси ўрнига чиқарилмоқда.

Корхонанинг технологик ускуналарини қайта созлашга икки ой вақт кетди. Натижада алкоголсиз ичимликлар тури кўпайди. Шу кунгача яна 3 турдаги коктейл ва 5 турдаги шарбатлар дегустациядан ўтди. Корхона бу рецептларни Москвадаги Бутуниттифоқ озиқ-овқат саноати сиртқи институти ходимлари билан ҳамкорликда яратмоқда. Шишадаги пардозларга эса Москвадаги «Продоформление» бирлашмаси коллективи яқиндан ёрдам бермоқда.

А. ҒУЛОМОВ.

• *Диққат: қизиқарли тажриба!* •

ЧИРЧИҚДА бир корхона бор. Унинг ходимлари раҳбарлардан жавоб сўраб ўтирмай, иш вақтида магазин ёки бозорга бориб, керакли нарсаларни харид қилишлари, болаларини поликлиникага олиб боришлари мумкин. Бу — «Химавтоматика» тажриба-конструкторлик бюросидир. Мазкур корхонада ўзгариб турадиган иш кунининг жорий этилиши туфайли ходимлар шу ҳуқуққа эришдилар.

Улар кутилмаганда шундай қарорга келдилар. Бир куни, ўзаро суҳбатда, тажриба конструкторлик бюроси директори Ф. Мухаррамов тушлик вақтида дақиқаларни тежаб, кўча-кўйларда елиб-югуриб юрган аёлларга ҳамдардлик билдириб қолди. Шунда инженерлар: «Бунинг чораси бор, иш графигини такомиллаштириш керак» дейишди. Шундай қилиб, ўзгарувчан иш графигини тузиш билан шуғулланувчи ижодий группа юзага келди. Тез орада ишлаб чиқилган ўзгарувчан иш графиги юрист — маслаҳатчи ҳамда касаба союз комитетига кўрсатилиб, уларнинг розилиги олинди.

Ниҳоят маъмурият буйруғи чиқарилиб, ўзгарувчан иш графиги амал қила бошлади. Бу графикка сўзсиз риоя этилмоқда, зеро ана шу қулай графикда ишлашга сазовор бўлиш ҳам керак? Ҳамма ишлаб чиқариш топшириқларини аниқ, ўз вақтида ва сифатли бажарган, меҳнат интизомини бузмаган бўлимгина ана шу имтиёзга эга бўлади. Конструкторлардан бири бир куни интизомни бузиб қўйди — бутун бўлим янги иш графигидан маҳрум қилинди. Ишонч қозониш учун энди бутун йил давомида ишлаш керак бўлади.

ИККИ ТОМОН УЧУН ҲАМ ҚУЛАЙ

Ишни бундай ташкил этишнинг моҳияти нимада? Иш куни эрталаб соат 7 дан кеч 7 гача — 12 соат давом этади. Лекин ҳар бир ходим ўз иш жойида, тушликка ажратилган вақтни ҳам қўшганда, эрталаб соат 10 дан 15 гача — 5 соат бўлиши керак. Қолган вақтларда эса ҳар ким ўз шахсий иши билан шуғулланиши, сўнг яна қайтиб келиб қолган вақтни ишлаб бериши лозим. Ҳоҳлаганлар ишга барвақтроқ ҳам келишлари мумкин. Ҳар ким ўзига қулай вақтни танлаб олади.

Иш вақти махсус перфокарталар ёрдамида механизациялаштирилиб ҳисобга олинади, кейин электрон-ҳисоблаш машиналарида ишлаб чиқилади.

Қизиғи шундаки, янги иш графиги асосан аёллар ишлайдиган бўлимларда амал қилмоқда. Эркакларнинг бу янгиликка унча иштахалари йўқ, эскичасига ишлашмоқда. Афтидан, бу ерда гап эркакларга хос мутаассиблигу, аёлларнинг куйди — пишдилигидадир. Эҳтимол, эркаклар хотинларининг хўжалик юмушларини уларга юклашларидан чўчишаётгандир...

Барибир, янгилик ўзини оқлади. Иш кунининг исроф бўлиши кескин камайди. Инженер-конструкторларнинг меҳнат унумдорлиги анча ошди.

Шунинг учун ҳам «Химавтоматика» тажриба-конструкторлик бюросининг шаҳарда биринчи бўлиб ўзини-ўзи пул билан таъминлашга ўтиши бежиз эмас: коллектив тўла хўжалик ҳисоби шароитида дадил ишламоқда.

Энг муҳими — бу конструкторлик бюросининг бирор ходимасини шоша-пиша чопиб бораётганини, болалар боғчаси ёки магазинга ошиқаётганини энди учратмайсиз.

Т. ДАГЖИ,
ЎзТАГ мухбири.

• *Теплоход лангар ташлаганда* •

РИГА таможняси ходимларининг чет эл теплоходидаги ишлари охирлаб қолганди. Лекин токарлик устахонаси инспектор Айвар Салиньшнинг хаёлидан кетмасди. Бундан бир соат аввал у шу устахонага олиб борувчи коридордаги трубалар орқасидан наркотик моддалар солинган чоғроқ бир пакетни топганди. Салиньш ҳужжатларни расмийлаштириб пакет мусодара этилганлиги ҳақидаги протоколни капитаннинг имзолашига топшириб бўлгач, шу ерга қайтиб келишга қарор қилди.

Энди у устахонанинг бурчак — бурчакларини шошмай кўздан кечириб чиқди. Ҳаммаси жойида бўлиб туюлди. Лекин кўп йиллик тажриба ва профессионал сезгирлик таможнячини янада синчиклаб текшириб чиқишга ундарди. Фонар нури ички девор бўйлаб юра бошлади. Инспектор эшикка яқин жойда янги бўёқ билан бўялган бир неча шурупни пайқаб қолди. Вахтада турган штурман таклиф этилиб, шуруплар ушлаб турган лист кўчириб олинди, қарашса унинг остида тўппонча ва унинг иккита обоймаси чиқди.

Шундай қилиб, тўппонча ва у яшириб қўйилган жойнинг фотосурати Рига таможнясида очилган музейга қўйилди. Музейда фотоплёнка ўрнида тўрт минг сўм ўраб қўйилган кассеталарни кўрдик. Дурадгорлик асбобининг ёғоч дастаси ичига яширилган тилла ва платина тақинчоқларни, кўйлак вешалкасига яширилган заргарлик буюмларини, радиоприёмник батарейкаларидаги тилла ва совет пулларини кўрдик.

Чунончи, негадир радиоприёмниклар контрабандистларга (чегарадан яширинча мол олиб ўтувчилар) ёқиб қолган, — дейди таможня бошлиғининг ўринбосари Зигурд Томсон. — Инспекторимиз бир кема каютасини текшираётиб, столда турган транзисторни гапиртирмоқчи бўлган. Лекин у ишламаган. Шунда қопқоғи олинса батарейкалар ўрнида ўнталаб электрон соат турган экан...

Даугава причалига келиб тўхтаган «Латвия» теплоходида Зигурд Томсон билан суҳбатлашиб турибмиз. Уч юз нафардан кўп совет туристлари Европа бўйлаб саёҳатни Ригада тугатгандилар.

Карантин хизмати вакиллари кемага биринчи бўлиб кўтарилишди. Уларнинг кетидан таможнячилар чиқишди.

ТАМОЖНЯ ҲАМИША СЕРГАК

Таможнячилар наряди ишлай бошлаган музика салонида «Латвия» капитани В. Левчук пассажирлар ва экипаж аъзоларининг сони, кеманинг тоннажи, юк характери, йўлда тўхталган портлар кўрсатилган бош декларацияни берди. Расмий ишлар тезда тамом бўлди ва туристларнинг қирғоққа тушишларига рухсат берилди.

Кемада эса инспектор Тельман Керимов раҳбарлигида таможнячиларнинг иши давом этарди. Бугун улар билан бирга ёш ходимлар Модрис Мейкшанс, Айвар Мурманис ишлашаяпти. Улар теплоход бўйлаб тарқаб кетишди. Таможнячи текширувга таёқча ва фонар билангина келадиган замонлар ўтиб кетган. Эндиликда ҳар бир наряд ихтиёрида радиостанциялардан тортиб, энг аниқ ишлайдиган электрон приборларгача янги-янги техникавий воситалар бор. Лекин тажриба, сезгирлик, билим ҳар қачонгидек муҳим омиллардир.

Совет чегарасидан ўтувчи ҳар бир киши таможня вакили билан ўрта ҳисобда бир неча минут мулоқотда бўлади. Бундан кўпроқ мулоқот қилиш учун асосли важлар бўлиши керак.

Рига таможняси бошлиғининг ўринбосарига:

— Бугунги таможнячи қандай бўлиши керак? — деб савол бердик.

— Дили пок, иқтидори юқори, Ватанга садоқатли, касбкорини яхши эгаллаган киши бўлиши керак. Ахир, олдимизда ташқи савдодаги давлат монополиясига риоя этиш, контрабанда ва таможня қоидаларини бузишга қарши кураш, ташқи савдо юклари сақланиши ва ўтказилиши, халқаро почта жўнатмаларини текшириб туриш каби аҳамияти катта вазифалар турибди. Портлар, темир йўл станциялари, почтамт, аэропортда, чет эл фирмаларининг иштирокида қурилаётган объектларда ҳам текшириш ўтказамиз, халқаро битимларга мувофиқ автотранспорт ташийдиган юкларни расмийлаштирамиз.

Халқаро почта жўнатмаларини текшириб чиқиш ишнинг муҳим участкасидир. Шу бўлимнинг бошлиғи Ирина Кастарева бундай деди:

— АҚШ, бошқа мамлакатлардан бизга юборишга уринишадиган Советларга қарши, хореографик ва диний адабиётни тез-тез топиб турамиз. Халқаро почта қоидаларига мувофиқ, чет эллардан келадиган хатларни махсус халталарда оламиз. Мана шу халталар ҳар қандай қоидаларни бузиб, ҳар хил қабих китоб ва китобчалар билан тиқиштириб ташланади. Уларда мамлакатимизга бўлган туҳмат-бўҳтон сўзлари ҳам, жамиятимизга ёт ғоялар, қарашлар, аҳлоқ пропагандаси ҳам бор. Бундай макулатура мусодара этилади.

Осонгина бойиб қолиш ишқивозларининг муғомбирликларини кўрсангиз. Ғарбий Европадан Ригага келган «Механик Герасимов» теплоходи текшириб чиқилаётган пайтда жинси матодан тикилган 200 та шим ва 180 та кўйлак, жами ўттиз минг сўмликдан ошадиган бошқа хил моллар чиқди. Бу моллар пластик қопчиқларга солиниб, устидан мой теккан латта-путталар ўралган ва юк контейнерининг тагига яширилган. Хуллас, контрабандистлар қилмишларига яраша жазо олдилар.

Совет Иттифоқига келадиган кишиларнинг ғоят кўпчилиги бизнинг қонунларимизни ҳурмат қилади, албатта. Бундай кишиларга хайриҳохлик билан қараймиз. Ҳар бир ажнабий ёки сайёҳни контрабандист ёки идеологик қўпорувчи, деб шубҳаланишга мойиллигимиз сира ҳам йўқ, лекин меҳмон бизнинг ҳуқуқий нормаларимизни ҳурмат қилмас экан, унинг қонунга мувофиқ жавоб беришига тўғри келади. Ана шунинг учун ҳам таможня ишлайди.

Д. ГЕФТЕР,
В. ЗАЙЦЕВ,
ТАСС мухбирлари.

Рига.

Спорт

БУТУНИТТИФОҚ ТУРНИРИ

⊙ РЕСПУБЛИКА шахмат шашка клубида Ўзбекистоннинг биринчи гроссмейстери Георгий Азамов хотира турнири давом этмоқда. Бунда республикамиз шахматчиларидан ташқари мамлакатимизнинг бир қатор шаҳарларидан келган спортчилар ҳам дона суришмоқда. Етти турдан сўнг харковлик Игорь Новиков 5 очко билан пешқадамлик қилмоқда. 4,5 очко тўплаган таллинлик халқаро мастер Л. Олль иккинчи ўринда бормоқда. Тошкентлик Рашид Зиётдинов ҳисобида 4 очко бор.

ОЧКОЛАРНИ БЎЛИШИБ ОЛДИЛАР

⊙ «БИНОКОР» хоккейчилари чемпионатнинг навбатдаги учрашувларини ўз майдонларида Челябинскнинг «Металлург» клуби билан ўтказишди. Биринчи ўйинда меҳмонлар 4:2 ҳисобида ғалабага эришдилар. Такрор учрашув эса майдон эгалари фойдасига 5:2 ҳисобида тугади.

«СТАРТ» РЕСПУБЛИКА ЧЕМПИОНИ

⊙ ҚЎЛ ТЎПИ бўйича республика чемпионати биринчи лигаси вакиллари Олмалиқ шаҳрида якунловчи давра ўйинларини ўтказишди. Чемпионлик учун 6 команда даъвогарлик қилди. Барча ўйинларда ғолиб келган Тошкентнинг «Старт» командаси республика чемпиони бўлди. Сўнгги ўринда қолган Термизнинг «Спартак» клуби биринчи лигадан чиқиб кетадиган бўлди. Келаси мавсум унинг ўрнини Самарқанднинг «Пахтакор» командаси эгаллайди.

ЖАМОАТЧИЛИК СОВЕТИНИНГ НАВБАТДАГИ ҚАБУЛИ

Ўтган чоршанба куни «Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ҳузуридаги ҳуқуқ, социалистик қонунчиликни пропаганда қилиш жамоатчилик Совети навбатдаги қабулни ўтказди. Шу куни область 1-нотариал конторасининг бош нотариуси Мамлакат Амирова меҳнаткашларни қабул қилди. 9 киши турли масалалар бўйича мурожаат қилди. Уларнинг 6 нафари қабул вақтида ўз савол ва талабларига тегишли жавоблар олишди. 3 кишининг аризаси алоҳида текшириб, ҳал қилиш учун тегишли ташкилотларга ҳавола қилинди. Масалалар узил-кесил ҳал бўлгач, натижаси ариза берган ўртоқларга маълум қилинади.

* * *

Жамоатчилик Советининг навбатдаги қабули 17 декабрь чоршанба куни соат 17.00 дан бошлаб ўтказилади. Бу сафар қабулни Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг штатсиз ходими, жамоатчилик Советининг аъзоси А. Ҳасанов бошқаради.

Жамоатчи Совет қабулхонаси Ленинград кўчаси, 32-уй, 7-қават, 742-хонага жойлашган. Телефонлар: 33-40-48; 32-53-54.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖАМОАТЧИ СОВЕТ ҚАБУЛХОНАСИ

Редактор **Н. НАСИМОВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА ХОККЕЙ

17—18 декабрда — «БИНОКОР» (Тошкент) — **«СКА»** (Свердловск)
Ўйинлар 18.30 да бошланади.

Билетлар Марказий «Юбилей» спорт зали кассаларида сотилади.

Справка учун телефонлар: 46-07-53, 46-68-77 — администратор, 46-03-12, 47-70-31 — касса.

РАНГЛИ ТЕЛЕВИЗОР ЭГАЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ «ЗАНГОРИ ЭКРАН» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

бирлашма телевизор ательеларининг мутахассислари томонидан аҳоли фойдаланиб келаётган

БАРЧА РАНГЛИ ТЕЛЕВИЗОРЛАРДА ПРОФИЛАКТИКА ВА РЕГЛАМЕНТ ИШЛАРИНИ ЎТКАЗАДИ

— Схема барча участкаларини, кинескоплар, корпус ички сиртларини ва телевизорнинг орқа тўсқич деворини чанг ва бошқа ифлосланишлардан тозалаш;

— схема монтажи, симлар, радио элементларининг ҳолатини текшириш;

— ишдан чиққан радио элементларини, симларни алмаштириш, чала қалайланган ерларни қайта қалайлаш, монтажни ўрнатиб жойлаштириш ва бошқалар.

Юқорида санаб ўтилган ишлар биринчи навбатда абонемент хизматида бўлган телевизорларга кўрсатилади ва бу иш учун ҳақ олинмайди, бошқа ҳолларда эса — юқоридаги ишлар навбат тартибида амалга оширилиб, хизмат учун алоҳида ҳақ тўланади.

Булардан ташқари 1976 — 1979 йилларда ишлаб чиқарилган рангли телевизорларда (711, 714 моделлари) эски моделлардаги трансформаторлар янги маркадаги ТВС-90ЛЦ-5 трансформаторларига алмаштирилади. Янги трансформаторнинг қиймати ва уни алмаштириб бериш учун телевизор эгасидан ҳақ олинмайди. Алмаштирилган трансформатор тайёрловчи-заводга қайтариб юборилади.

Рангли телевизорларда профилактик ва регламент ишларини амалга ошириш учун телевизор эгалари радио механикни уйга чақириш ва юқорида қайд этилган ишларни бажариш муддатини келишиб олиш учун ўз шаҳар ёки районидаги телеательега мурожаат қилиши лозим.

«САЛТАНАТ» ТЕЗ ПИШИРАДИ

«САЛТАНАТ» ТЕЗҚАЙНАТГИЧИ (скороварка) ТАОМНИ ОДДИЙ ИДИШЛАРГА ҚАРАГАНДА 3—5 МАРТА ТЕЗ ПИШИРАДИ.

Унда қайнатиш, қовуриш, буғда димлаш, стерилизация қилиш мумкин.

«Салтанат» кучли сув буғи босимида ишлайди. Бунинг учун унинг иккита клапани созлаб турилади.

Баҳоси — 14 сўм.

«РАССВЕТ» ТЕХНИКА-МАИШИЙ АТЕЛЬЕСИ.
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ. (Телефон 45-37-27).

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР РАҲБАРЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

Баҳоси 1 сўм 05 тийин бўлган

ИШ ҚЎЛҚОПЛАРИ
пул ўтказиш йўли билан

СОТИЛАДИ

Қуйидаги телефонга мурожаат қилинсин: 35-16-12 (Тошкентдаги Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси).

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг

Марказий лойиҳа конструкторлик технология бюроси.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги (телефон 45-37-27).

«Главташкентстрой»га қарашли транспорт ишлаб чиқариш бошқармасининг
9-АВТОТРАНСПОРТ КОРХОНАСИ

3 класс ҳайдовчиларини («С» категориясига ўқитиш билан) **тайёрлайдиган курсларга**

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати— ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда 5,5 ой.

Ҳар ойда 45 сўм миқдорида стипендия тўланади.

Курсга Совет Армияси сафида хизматни ўтаб қайтганлар қабул қилинади.

Битирувчилар 2 йил ишлаб беришлари шарт.

Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар. 9-АТК қошида боғча-ясли бор.

Мурожаат учун адрес: Тошкент области, Нариманов шаҳри, Лихачев кўчаси, 2-уй. (183, 171-автобусларнинг «9-автобаза» бекати, 68, 15, 23, 81, 45-автобусларнинг «Қўйлиқ» бекати).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/«Ташкентская правда»/

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

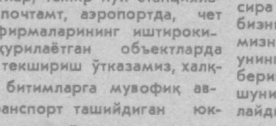

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750, БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; партия турмуши — 325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325556; қишлоқ хўжалиги — 325647; пропаганда — 337010, 325749; совет қурилиши — 325733; маданият — 325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; тунги навбатчи — 325553; эълонлар бўлими — 325727.

Р. 11143 Б. 1776. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12